

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor, proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Cancelaria de Stat Centrul de Armonizare a Legislației (nr. 31/02-69-7970 din 27.02/2023)</p>	<p>Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Avizul de compatibilitate elaborat în baza examinării proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică), inclus în pct. 11.4 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.</p> <p>AVIZ DE COMPATIBILITATE</p> <p>Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</p> <p>Proiectul prenotat are drept scop principal modificarea și completarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, dar și a cadrului conex tangențial legii în cauză, în speță, Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție; Codul fiscal nr.1163/1997, Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe și Legea nr. 187/2022 cu privire la condominium, astfel, urmărind creșterea eficienței și sporirea durabilității sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (în continuare – SACET), în vederea promovării unei politici de eficientizare a consumului de resurse energetice. Așadar, prezentul proiect își propune, în special:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea zonelor unitare de alimentare cu energie termică pentru care autoritățile administrației publice locale vor stabili obligativitatea consumatorilor aflați în raza de acoperire a acestora de a se conecta exclusiv la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică, iar deconectarea acestora în raza acestor zone urmează a fi interzisă; - obligativitatea clădirilor noi construite, precum și a celor supuse renovărilor majore de a se conecta la SACET-uri, în cazul existenței posibilităților tehnice, având în vedere fezabilitatea economică a acestora, descriind inclusiv procesul de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare în zonele urbane și sub-urbane în aria de acoperire a SACET-urilor; - reglementarea externalizării serviciilor sau lucrărilor de către titularii de licențe, folosirea terenurilor și drepturile asupra proprietății unui terț, oferirea dreptului de 	<p>Pecizare</p> <p>Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, având în vedere avantajele economice, sociale, de securitate și cele de mediu ce-i sunt caracteristice, sunt promovate și puternic susținute la nivel european.</p> <p>Republica Moldova a subscris la poziția UE prin elaborarea și adoptarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (care a transpus prevederi relevante sectorului din ultimele directive europene în domeniul eficienței energetice), cât și prin mobilizarea unor resurse financiare impunătoare din partea Partenerilor de Dezvoltare ce urmăresc îmbunătățirea performanței sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, în speță serviciilor publice de încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră.</p> <p>Complementar, menționăm că prin Hotărârea de Guvern nr. 489/2023 cu privire la implementarea unor măsuri de promovare a sistemelor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>folosință asupra proprietății unui terț, exercitarea drepturilor de folosință și de servitute, inclusiv recuperarea prejudiciilor cauzate, exproprierea, zonele de protecție a rețelelor termice, transmiterea proprietății unui terț, necesitatea elaborării planurilor de dezvoltare de către producătorii și distribuitorii de energie termică, cu includerea unor reperi privind structura acestor planuri;</p> <p>- obligativitatea conectării/reconectării la SACET a clădirilor autorităților și instituțiilor publice, confirmând astfel, rolul exemplar al sectorului public în acest sens; ș.a.</p> <p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii energetice europene, pe segmentul legislativ al Eficienței energetice.</p> <p>Cu privire la cadrul normativ supus modificării menționăm că, prezintă relevanță modificările aduse Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, în măsura în care legea respectivă este un act național armonizat cu legislația Uniunii Europene care, potrivit notei informative, asigură transpunerea parțială a Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE.</p> <p>Directiva 2012/27/UE a impus statelor membre să fixeze obiective orientative naționale în materie de eficiență energetică prin care să se asigure că UE și-a îndeplinit obiectivul principal de reducere a consumului de energie cu 20 % până în 2020 și de 32,5 % pentru anul 2030. În vederea atingerii obiectivului scontat, statele membre au libertatea de a face aceste cerințe minime mai exigente în eforturile lor de a economisi energie, astfel cum prevede art. 1, alin. (2) din actul UE prenotat, cu condiția ca acestea să nu vină în contradicție cu dreptul Uniunii, având drept temei juridic art. 194 „Energia” din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene care, prevede că statele membre sunt în drept să-și stabilească condițiile de exploatare a propriilor resurse energetice, dreptului său de a alege diferite surse de energie și structurii generale a aprovizionării sale cu energie.</p> <p>Cu referire la proiectul prezentat spre expertiză menționăm că, în urma examinării acestuia prin prisma legislației UE în materie de eficiență energetică, se constată că modificările și completările inițiate prin prezentul proiect nu sunt măsuri de</p>	<p>centralizate de alimentare cu energie termică, respectiv ca și răspuns la criza energetică regională/ mondială, Guvernul consideră o primă măsură ce poate fi implementată înainte de sezonul de încălzire 2023-2024 este (re)-conectarea la SACET a edificiilor din raza de acoperire de S.A. „CET-Nord” și S.A. „Termoelectrica” din proprietatea/gestiunea (după caz) autorităților administrației publice centrale sau locale. Astfel, prin aprobarea modificărilor propuse prin proiectul de lege, se va da un semnal suplimentar, asupra interesului sporit al statului față de promovarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică în special prin crearea premiselor necesare în vederea dezvoltării acestora prin prisma sporirii securității energetice a statului și cu un impact pozitiv asupra consumatorilor și a mediului înconjurător.</p> <p>Suplimentar menționăm despre practica UE¹, în contextul în care în 26% dintre țări, consumatorii sunt obligați să se conecteze la sistemul de</p>

¹ <https://www.euroheat.org/static/1f24e9f0-5e1a-4ade-a7e9ae11ebb2efb9/MJ0722263ENNen.pdf>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>transpunere directă a legislației UE, ci reprezintă un exercițiu de creare a normelor cu specific național și, care, potrivit autorilor, urmăresc promovarea unei politici de eficientizare a consumului de resurse energetice.</p> <p>În context, este necesar de a se asigura că soluțiile juridice identificate prin proiectul național nu vin în contradicție cu dreptul Uniunii, or atingerea obiectivului actului UE, prin instituirea unor soluții naționale mai restrictive, cum ar fi, spre exemplu, instituirea unei interdicții totale de debransare de la sistemul centralizat în arealurile declarate zone unitare de către autoritățile locale sau acordul scris al administratorului fondului locativ și al tuturor locatarilor pentru debransările din alte zone decât cele unitare, necesită a fi argumentate temeinic în vederea garantării principiului libertății de alegere a furnizorilor de servicii, ca principiu fundamental de funcționare a pieței interne.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p>	<p>alimentare centralizat cu energie termică în anumite condiții (de exemplu, în Estonia sau Franța). Obligația de conectare se referă în majoritatea țărilor doar la clădirile noi din regiuni individuale, de ex. când primăriile impun o formă de zonare de termoficare cu racordare obligatorie pentru clădirile noi. În Franța, de exemplu, o conexiune obligatorie poate fi implementată doar atunci când un studiu arată că SACET este soluția de încălzire cea mai rentabilă.</p> <p>Multe studii subliniază faptul că percepția și satisfacția consumatorilor este un aspect foarte important al luării deciziilor și al cererii pentru servicii energetice precum SACET. Cu excepția cazului în care există obligația de a se conecta la o rețea SACET existentă sau nouă (de exemplu, în anumite condiții în Danemarca, Franța, Estonia, Germania sau Lituania), consumatorii trebuie să fie convinși de avantajele conectării la o astfel de rețea. În practică, sistemele SACET se confruntă adesea cu provocarea că nu sunt suficienți cetățeni motivați să se</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		conecteze la SACET, din motive tehnice, economice, societale sau de altă natură. Deși există unele studii privind problemele de acceptare în domeniul încălzirii și răcirii, până acum nu există un studiu amplu privind percepția SACET la nivelul UE. Pentru rețelele cu concesiune, municipalitatea poate introduce racordarea obligatorie pentru clădirile noi și renovate conform Legii de urbanism și construcții.
Ministerul Justiției (nr. 04/02-7119 din 07.08.2023)	Întrucât proiectul este voluminos și complex, ce necesită studierea unor materiale suplimentare, în conformitate cu art. 38 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, termenul de efectuare a expertizei juridice a acestuia a fost prelungit cu 10 zile lucrătoare.	Se acceptă
Ministerul Justiției (nr. 18-69-7598 din 17.07.2023)	Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei informative, proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul consolidării sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) existente, precum și dezvoltării acestora, în contextul politicilor promovate de eficientizare a consumului de resurse energetice. Astfel, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ. Totodată, aferent rigorilor de tehnică legislativă, se vor reține următoarele: La proiectul legii: Clauza de adoptare a actului normativ, care cuprinde categoria acestuia, se va evidenția printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. La Art. I: În conformitate cu art. 51 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în legea de modificare și/sau abrogare a mai multor acte normative, fiecărui act normativ i se consacră un articol însemnat cu un număr ordinar exprimat prin cifre romane și urmat de punct. Astfel, textul „Articolul I.” se va substitui cu textul „Art. I. - ” (observație valabilă pentru toate articolele din proiect). Denumirea actului normativ se va expune după cum urmează - Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002. La pct. 1, conform uzanțelor, dispoziția de modificare va fi expusă în următorul mod: „în cuprinsul legii, cuvintele „gestionar al fondului locativ”, la orice formă	Se acceptă Se acceptă Se acceptă Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>gramaticală, se substituie cu cuvintele „administrator al fondului locativ”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>La pct. 2, în dispoziția de modificare, textul „se completează cu un alineat nou (1¹) care va avea următorul cuprins:” se va substitui cu textul „se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text).</p> <p>Totodată, semnalăm că, cuprinsul alin. (1¹) nu se încadrează armonios în text, după alin. (1), prin urmare, propunem revizuirea poziționării acestuia.</p> <p>Art. II: După sursa publicării Legii nr. 436/2006, cuvintele „și completările”, „și se completează” se vor exclude. Modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Prin urmare, nu este necesară referința la completare, deoarece modificările includ și completări.</p> <p>La pct. 1 și 2, în partea dispozitivă, cuvintele „care va avea” se vor substitui cu prepoziția „cu” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p> <p>La Art. III: Propunerea de a completa Codul contravențional cu art. 161¹ care va stabili răspunderea contravențională pentru neexecutarea prescripției date de administratorului fondului de locativ de a restabili conectarea la energia termică nu poate fi acceptată din lipsa unor motive clare ce ar impune instituirea unei astfel de sancțiuni. În nota informativă a proiectului de lege nu sunt enunțate argumentele autorului ce ar justifica soluția de a aplica sancțiunea contravențională pentru omisiunea de a reconecta consumatorul la sistemul energiei termice. Pe de altă parte, norma propusă la Codul contravențional utilizează noțiunea de prescripție a administratorului fondului locativ dată furnizorului de energie termică, noțiune care nu se regăsește în cadrul normativ de bază cum ar fi Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, dar și în actele normative ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. În acest sens, cadrul legal de bază nu instituie administratorului fondului locativ atribuția de a emite prescripții în sensul obligării furnizorului de energie termică de a restabili conexiunea la energie.</p> <p>Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 23/2017 stabilește obligația furnizorului de energie termică de a reconecta consumatorul la energie în termen de cel mult 24 de ore de la achitarea tarifului pentru reconectare (a se vedea pct. 148 din Regulament).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial Potrivit art. 180 alin. (19) Cod Contravențional „<i>Debransarea neautorizată de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minime pentru locuințe se sancționează</i>”.</p> <p>Conform art. 46 Cod Contravențional „<i>Sancțiunea contravențională nu absolvă contravenientul de executarea obligației pentru a cărei neîndeplinire a fost aplicată</i>”.</p> <p>Proiectul de modificare a Legii 92/2014 prevede că „<i>în unitățile administrativ-teritoriale unde există sisteme de alimentare centralizată cu energie termică</i>”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Mai mult, procedura de deconectare și de reconectare a consumatorului la rețeaua de energie termică este stabilită în pct. 133-158 din Regulament, fără a da drepturi administratorului fondului locativ de a interveni cu prescripții și de a stabili termene în interiorul cărora furnizorul urmează să efectueze reconectarea la energia termică.</p> <p>La alineatul (2) al aceluiași articol constituie de fapt o agravantă a faptei de la alineatul (1), însă aceasta preia în ansamblul textul de la varianta-tip a contravenției ceea ce aglomerează textul noului articol.</p> <p>De asemenea, din normă lipsește elementul temporal de comitere a noii contravenții. Neîndeplinirea repetată a unei prescripții trebuie să fie urmată de o încadrare temporală, cum ar fi „în decursul aceluiași an calendaristic”. Nu în ultimul rând, pentru o expunere laconică, se recomandă, reformularea alineatului (2) în sensul că „fapta prevăzută la alin. (1) săvârșită în mod repetat se sancționează...”.</p> <p>Cu toate acestea, reiterăm necesitatea excluderii din proiect a modificării propuse la Codul contravențional din motivele enunțate mai sus.</p>	<p><i>funcționale, prin efectul prezentei legi, se recunoaște zonă unitară de alimentare cu energie termică”.</i></p> <p>Subsecvent, articolul 42¹ din proiectul de modificare a Legii 92/2014 stabilește că „În zonele unitare de alimentare cu energie termică, deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică, inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de încălzire, este interzisă pentru toate tipurile de consumatori”.</p> <p>Subsecvent, alin. (6) a articolului menționat prevede că „<i>Persoana fizică sau juridică care nu a îndeplinit condițiile stipulate în alineatele (1) – (5) este obligată de a restabili conectarea instalațiilor de utilizare a energiei termice la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică sau la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, în termen de o lună, conform prescripției eliberate de către administratorul asociației/ gestionarul fondului locativ sau unitatea termoeenergetică, și să informeze administratorul</i></p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p><i>asociației/gestionarul fondului locativ și/sau unitatea termoenergetică despre executarea acesteia”.</i></p> <p>Prin urmare, necesitatea completării Codului Contravențional este condiționată de asigurarea mecanismului reconectării instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorilor deconectate neautorizat de la serviciile comunale și necomunale care constituie exigențele minime pentru locuințe, în caz contrar, reglementările propuse nu vor fi aplicabile fără de implicarea forței coercitive a Statului.</p> <p>Având în vedere raționamentele expuse, s-a exclus propunerea de completare a Codului Contravențional cu art. 161¹, și s-a propus completarea art. 180 cu un aliniat nou.</p> <p>Cât privește faptul că noțiunea de „<i>prescripție</i>” nu se regăsește în cadrul normativ de bază cum ar fi Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, dar și în actele normative, menționăm că aceasta este utilizată la art. 42¹ alin. (6) din proiectul de modificare a Legii 92/2014.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La Art. IV, la pct. 1, în redacția propusă a alin. (1¹) din art. 3, expresia „exclusiv în sistem centralizat” se va substitui cu expresia „exclusiv prin sistem centralizat”, conform rigorilor normative (observatie valabilă inclusiv pentru pct. 2).</p> <p>La Art. V: În partea dispozitivă se va face trimitere expresă la art. 96 lit. b) din Codul fiscal, or, în cazul în care se propune amendarea actului normativ cu un singur element structural, acesta se indică anterior denumirii actului normativ (observație valabilă și pentru Art. VI (modificarea Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe)).</p> <p>Totodată, cuvintele „se completează cu o liniuță suplimentară care va avea următorul cuprins” se vor substitui cu textul „se completează cu liniuța a unsprezecea cu următorul cuprins:”, urmată de redarea acesteia.</p> <p>La Art. VI: La pct. 1 se va reține următoarele: Dacă modificările în textul legii/articolului nu atrag după sine alte modificări, prevederile se expun după cum urmează: a) dacă un cuvânt și/sau o sintagmă prezente în textul legii/articolului la diferite forme gramaticale (singular și plural, Nominativ-Acuzativ și Genitiv-Dativ, articulat și nearticulat, cu articol hotărât și cu articol nehotărât) se substituie cu alt cuvânt și/sau, respectiv, altă sintagmă, articolul din legea de modificare se va expune conform următoarelor exemple: „Agenția pentru Eficiență Energetică” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” la forma gramaticală corespunzătoare.”. b) dacă un cuvânt și/sau o sintagmă prezente în textul legii/articolului la o singură formă gramaticală se substituie cu alt cuvânt și/sau, respectiv, altă sintagmă, articolul din legea de modificare se va expune conform următorului exemplu: „cuvintele „organul central de specialitate al administrației publice în sectorul termoenergetic” se substituie cu cuvintele „organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.”.</p>	<p>Totodată, acest aspect se va reflecta și în Regulamentul cu privire la prestarea serviciilor comunale și necomunale, folosirea, exploatarea și administrarea locuințelor, care se află în proces de avizare.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În contextul celor expuse, recomandăm expunerea separată, din alineat a sintagmelor respective.</p> <p>La pct. 2, textul „Alin. (9) la art. 3 se expune în redacție nouă.” se va substitui cu textul „la art. 9 alin. (3) va avea următorul cuprins:”, urmat de redarea acestuia din alineat.</p> <p>La pct. 3: la sbp. 1) după cuvîntul „noțiunea” se va exclude prepoziția „de”, iar cuvintele „se modifică și” sînt inutile și se vor exclude (observație valabilă și pentru sbp. 4), 7)). Concomitent, atenționăm că în redacția propusă a noțiunii „consumator” nu este clară semnificația expresiei „beneficiază... efectiv de energie termică”, întrucît serviciile de utilități publice se prestează în temeiul contractului cu furnizorul (operatorul);</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 187/2023 cu privire la condominiu este specificată noțiunea de servicii intermediare – servicii, inclusiv de utilități publice, cum ar fi alimentarea cu energie termică, salubritatea, asigurarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale, de care se folosesc ori se pot folosi proprietarii unităților și posesorii acestora, dar care, în funcție de situația concretă a condominiului, din motive tehnice sau legale, trebuie intermediare de către asociație în temeiul contractului cu furnizorul și nu pot fi contractate individual de către proprietarii ori posesorii unităților ori facturate individual acestora; Astfel, aceste servicii se prestează chiar dacă nu există un contract, respectiv, consumatorii beneficiază necondiționat de aceste servicii. Un exemplu elocvent ar fi Metodologia privind repartizarea consumului direct/indirect de energie termică între consumatorii unui bloc locativ conectat la sistemul de alimentare centralizată cu</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>la sbp. 2) textul „se completează cu două noțiuni noi care vor avea următorul cuprins:” se va substitui cu textul „se completează cu următoarele noțiuni:”, urmate de redarea acestora (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text (sbp. 3), 5), 6), 8), 9), 10) etc.);</p> <p>se va revedea numerotarea subpunctelor, deoarece după sbp. 4), referința la noțiunea „externalizare a unui serviciu sau a unei lucrări” este expusă fără numerotare.</p> <p>La pct. 4:</p> <p>la sbp. 1), în dispoziția referitor la alin. (2) lit. c) textul „se modifică și se va expune după cum urmează:” se va substitui cu textul „va avea următorul cuprins:”, urmat de expunerea acestuia cu numerotare și din alineat (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text);</p> <p>la sbp. 2) partea dispozitivă se va expune în următorul mod: „se completează cu articolele 6¹ și 6² cu următorul cuprins:”;</p> <p>la art. 6¹ se va ține cont că articolele Legii se întitulează;</p> <p>la art. 6², în cuprinsul alin. (1), cuvintele „precum și” se vor exclude, iar în propoziția a doua nu este clar care Agenție urmează să aprobe planurile de investiții ale întreprinderilor termoelectrice (a se vedea: alin. (4) și alte cazuri din proiect);</p>	<p>energie termică, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 752/2023 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Se acceptă</p> <p>A fost completat cu „<i>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (denumită în continuare Agenție)</i>”, pentru a aduce claritate, de asemenea în proiect a fost inclus o prevedere suplimentară prin care se exclud cuvintele: „(denumită în</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>la alin. (2) se va indica denumirea corectă a actului normativ – „privind performanța energetică a clădirilor”. Totodată, semnalăm că legea privind performanța energetică a clădirilor actualmente se află la etapa de proiect</p> <p>alin. (3) se va completa cu denumirea Legii nr. 163/2010.</p> <p>La pct. 5:</p> <p>la alin. (1) lit. c) din art. 7, este discutabilă propunerea de substituie a cuvântului „stabilește” cu cuvintele „elaborează și aprobă”, în măsura în care competența de „elaborare a schemelor de sprijin și măsurilor de promovare a cogenerării de înaltă eficiență și a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică eficiente din punct de vedere energetic și de prezentare Guvernului spre aprobare”, îi revine organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. De asemenea, se consideră oportun de a prezenta proiectul spre examinare inclusiv în adresa Cancelariei de Stat, în situația în care se propune acordarea unor noi competențe în acest sens;</p> <p>în dispoziția sbp. 2), termenul „sintagma” se va substitui cu termenul „cuvintele”, în ambele cazuri. Se va ține cont că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifra”/„cifrele” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p> <p>La pct. 7 sbp. 1) dispoziția „se completează cu 5 litere noi care vor avea următorul cuprins:” se va substitui cu textul „se completează cu literele p) - t) cu următorul cuprins:”:</p> <p>în cuprinsul lit. r) este incertă și se va revizui sintagma „aprobă prin hotărâre separată”;</p>	<p>continuare Agenție)” din art. 9 alin. (1).</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu prevederile Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 286/2018, Înainte de aprobarea tarifelor, Agenția aprobă componenta de cheltuieli de bază</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>totodată, semnalăm că, în redacția propusă a lit. s) se va exclude cuvântul „calendaristice” ca fiind inutil, aceasta reprezentând regula generală de calculare a termenului. În actele normative se specifică tipul perioadei doar în cazul în care termenul în care urmează a fi îndeplinite anumite acțiuni se calculează diferit decât cel general (de exemplu zile lucrătoare). În caz contrar, se creează incertitudine în privința celorlalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice (observația se referă și la celelalte cazuri similare).</p> <p>La pct. 8, în redacția propusă a alin. (3) din art. 10, se stabilește că „autoritățile administrației publice locale stabilesc zonele unitare de alimentare cu energie termică, pe baza studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, și le propun spre aprobare prin hotărâre a consiliului local sau a consiliului municipal, după caz, cu coordonarea acestora cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.”. În legătură cu aceasta, relevăm că cuvintele „prin hotărâre” se vor substitui cu cuvintele „prin decizie”, în temeiul art. 20 din Legea nr. 436/2006, potrivit căruia, actele consiliului local sînt deciziile. De asemenea, cuvintele „după caz”, urmează a fi excluse, deoarece pot crea confuzie la interpretarea normelor.</p> <p>La pct. 11:</p> <p>În redacția propusă a alin. (1) din art. 13, atenționăm că este expusă eronat prevederea „Fără a face derogare de la Legea cu privire la ajutorul de stat, Guvernul este în drept să stabilească.”, or, derogarea, ca procedeu, reprezintă o excepție de la dispozițiile unui act normativ, care poate fi prevăzută în cuprinsul acestuia într-un alt act normativ de același nivel sau de nivel superior. Datorită caracterului său, derogarea este de regulă expresă și este de strictă aplicare, neputând fi extinsă prin interpretare.</p> <p>De asemenea, cuvintele „Guvernul este în drept să stabilească” atribuie caracter ambiguu normei, deci nu îndeplinesc condiția previzibilității normei juridice. Legea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modurile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținînd cont de scopul legitim urmărit (Sissanis c. României, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, § 61). La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 39).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se va expune în următarea redacție: „(1) Cu respectarea prevederilor legii cu privire la ajutorul de stat, în scopul promovării cogenerării de înaltă eficiență, Guvernul poate institui măsuri de sprijin a producătorilor de energie electrică și termică în regim de cogenerare de înaltă eficiență.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 13, în cuprinsul art. 17, textul „utilizând anexa 1 și 2” este formulat greșit. În măsura în care se propune prezentarea informației generalizate în conformitate cu criteriile stabilite în metodologia prezentată în anexa nr. 1 și principiile generale prezentate în anexa nr. 2, acesta se va revizui corespunzător.</p> <p>La pct. 14: la sbp. 2), în partea dispozitivă, cuvintele „de completat” se vor substitui cu cuvintele „se completează” (observația se referă la toate cazurile similare din text), iar cuvintele „iar în continuare după text” urmează a fi excluse ca excedente (a se vedea și sbp. 4), etc.).</p> <p>Totodată, alin. (2) din art. 20, pentru o asimilare mai clară, se propune a fi expus în redacție nouă.</p>	<p>Se acceptă Se va expune în următarea redacție: „Instituția publică de suport, cu asistența Biroului Național de Statistică, utilizând Metodologia de determinare a eficienței procesului de cogenerare prezentat în anexa nr. 1 și Principiile generale pentru calculul energiei electrice produse prin cogenerare prezentat în anexa nr. 2, generalizează și prezintă, anual, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, informațiile statistice cu privire la cogenerare în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.”.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Expunerea este prezentată într-o variantă clară și concisă: „<i>Persoanele care solicită eliberarea licențelor pentru activitățile prevăzute la art. 19, alin. (1), literele a) și b) trebuie să întrunească următoarele condiții:</i>”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>la sbp. 4), propunerea de completare a lit. c) din alin. (3), se va revedea prin prisma art. 110 și 111 din Codul penal, care prevede, că antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămînerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Stingerea antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.</p> <p>Astfel, este lipsită de logică stabilirea condiției ca solicitantul să nu aibă antecedente penale nestinse, deoarece în măsura în care antecedentele sînt stinse, se consideră lipsa acestora.</p> <p>la sbp. 5) relevăm că nu este justificată excluderea elementelor de identificare ale actului normativ menționat (observație valabilă și pentru pct. 17).</p> <p>La pct. 15: La sbp. 1), în dispoziția de completare a lit. e), se vor exclude cuvintele „la final”, deoarece acestea sunt inutile. Menționăm că, completarea unui text sau</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate constituie o pedeapsă privativă de drepturi și se atribuie la pedepsele ce durează în timp, pe parcursul căruia asupra condamnatului se răsfrînge influența coercitiv-educativă a statului. Retragerea dreptului persoanei de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate este o măsură limitată în timp și nu presupune retragerea totală dreptului. Astfel, restricția nu poate fi invocată în situația în care s-a scurs termenul pentru care a fost aplicată, or pedeapsa devine una continuă și persoana este sancționată în continuare pentru o faptă pentru care deja a fost sancționată. Prin astfel de acțiuni se încalcă principiul individualizării răspunderii penale și pedepsi penale care stabilește că nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă (art.7 alin. (2) Cod penal).</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>alineat, fără a specifica ordinea în care se înserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia (observație valabilă și pentru celelalte situații asemănătoare); la sbp. 3), recomandăm a fi revizuită redacția propusă a alin. (3), or, din cuprinsul acesteia nu rezultă cu claritate ce urmează să aprobe Guvernul în acest caz.</p> <p>La pct. 16; la alin. (1) norma ce vizează derogarea privind transmiterea de către titularul de licență a drepturilor și obligațiilor aferente activității altor persoane fizice sau juridice, urmează a fi expusă într-un alineat separat; în redacția alin. (4) din art. 21¹, expresiile „să desfacă...contractul”. „desfacerii contractului”, se vor revedea prin prisma art. 1084 din Codul civil, potrivit căruia, tuturor tipurilor de contracte, indiferent de modul de executare ori durata în timp, se aplică rezoluțiunea; la alin. (5) se va ține cont că prevederile generale privind inițierea procesului contravențional și survenirea răspunderii poartă un caracter declarativ și necesită a fi excluse. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.</p>	<p>Se acceptă A fost expus în următoarea redacție „Din fondul de achiziție a combustibilului alternativ de rezervă, aprobat de către Guvern, producătorii vor crea, în funcție de existența infrastructurii necesare, rezerve de combustibil alternativ suficiente pentru a acoperi necesarul pentru producerea energiei termice în sezonul rece”</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial Potrivit pct.13 lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 /2018, Agenția are misiunea să monitorizeze și controleze respectarea de către titularii de licență/autorizație a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților licențiate, autorizate, a prevederilor legilor sectoriale,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 18: în alin. (3) art. 25, sintagma „Agenția v-a adopta o decizie” se va substitui cu sintagma „Agenția va adopta o decizie”;</p> <p>la alin. (7) se va preciza care autoritate a administrației publice centrale urmează să identifice unitatea termoelectrică care va asigura continuitatea în furnizarea energiei termice către consumatorii din teritoriul vizat (observație valabilă inclusiv pentru art. 27 alin. (7)).</p> <p>La pct. 20: Dispoziția cu privire la capitolul VI se va expune după cum urmează: „Denumirea capitolului VI va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea acesteia;</p> <p>anterior cuprinsului art. 28, se va completa cu partea dispozitivă, formulată în următorul mod: „Articolul 28 va avea următorul cuprins:”;</p> <p>în denumirea articolului cuvântul „generale” este inutil și se va exclude;</p> <p>la alin. (3) lit. c) se vor revede cuvintele „cu ocazia”, deoarece sunt utilizate nereușit în contextul dat;</p>	<p>inclusiv ale celor menite să asigure protecția drepturilor consumatorilor și calitatea serviciilor prestate. În corespundere cu prevederile menționate, articolul 21¹ a fost modificat și ajustat.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă A fost modificat cu textul: „autoritatea administrației publice în domeniul energiei”</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere (art. 74 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele anturale, art. 57 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică)</p> <p>Se acceptă A fost substituit cu cuvintele „în timpul”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>la alin. (5) textul „situație în care proprietarul este înștiințat și instalațiile termoelectrice în termenul cel mai scurt posibil” urmează a fi revizuit, deoarece este incomplet;</p> <p>după art. 28, se va menționa dispoziția de completare cu art. 28¹ -28³, după cum urmează: „se completează cu art. 28¹ -28³ cu următorul cuprins:”;</p> <p>la art. 28³ în alin. (2) abrevierea „ANRE” se va substitui cu cuvântul „Agenția” (observație valabilă inclusiv pentru pct. 30), iar la alin. (3) textul „pe pagina lor web” se va substitui cu textul „pe pagina web oficială”;</p> <p>după art. 28³, se va completa cu următoarea dispoziție: „articolele 29-31 vor avea următorul cuprins:”, urmate de expunerea acestora;</p> <p>la art. 31 alin. (1) și (4), pentru exactitatea normelor, urmează a fi corelate și precizate sintagmele „acordul unității termoelectrice” și „acordul în scris al unității termoelectrice”;</p> <p>din cuprinsul alin. (6), se va exclude expresia „al prezentului articol”, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ;</p> <p>după art. 31, se va completa cu următoarea dispoziție: „se completează cu articolul 31¹ cu următorul cuprins:”, urmare de expunerea acestuia;</p> <p>la art. 31¹ : denumirea articolului este expusă greșit, deoarece locuțiunea „terț (persoană terță)” se folosește pentru a desemna persoanele care nu participă, în calitate de părți, în cadrul unui acord (contract);</p> <p>alin. (1) și (2), se vor revedea textele „persoanele fizice și persoanele juridice”, „persoanele fizice și/sau juridice”, prin urmare, se va opta pentru utilizarea unei terminologii unificate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Au fost operate modificări utilizând sintagma „acordul în scris al unității termoelectrice”</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă A fost modificat cu titlul „Transmiterea proprietății la balanța unității termoelectrice”</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Totodată, nu este clară modalitatea și logica transmiterii, de exemplu, de către o persoană fizică de a prezenta unității termoelectrice a „deciziei de transmitere cu titlu gratuit, adoptată de organul împuternicit”;</p> <p>la alin. (2), în virtutea caracterului obligatoriu al actelor normative, cuvintele „în vigoare” sunt inutile și urmează a fi excluse;</p> <p>la alin. (3) semnalăm că, transmiterea în proprietate a bunurilor cu titlu gratuit, se efectuează prin încheierea unui contract de transmitere a bunurilor, dar nu prin acord de preluare a acestor bunuri. Propoziția a doua se va exclude ca inutilă, în măsura în care potrivit art. 992, 993, 1027 din Codul civil, contractual reprezintă acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor. Contractul se consideră încheiat dacă părțile au ajuns la un acord privind toate clauzele lui esențiale.</p> <p>La alin. (4), atragem atenția că nu este justificat faptul ca activele dobândite cu titlu gratuit nu se iau în considerare la calcularea bazei de active reglementate a unității</p>	<p>Precizare Prin similitudini cu prevederile art. 48 alin. (6) din Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, este menționat că „(6) <i>Instalațiile de racordare executate de operatorul de sistem devin proprietatea operatorului de sistem, care este responsabil de exploatarea, întreținerea și modernizarea acestora. Instalațiile de racordare executate de electricienii autorizați aparțin consumatorilor finali care sînt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem în condițiile stabilite la alin. (9).</i>” Astfel, în scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>termoenergetice. Totodată, nu este clar ce fel de venit va obține unitatea termoenergetică în urma primirii, cu titlu gratuit, a rețelelor termice și/sau a instalațiilor termoenergetice menționate. Subsecvent, venitul nominalizat nu poate fi considerat venit neimpozabil, întrucât sursele de venit neimpozabile sînt enunțate în art. 20 din Codul fiscal. Cu referire la scutire de taxa pe valoare adăugată, considerăm această abordare inechitabilă, or, principiul echității fiscale prevăzut la art. 6 alin. (8) lit. c) din Codul fiscal dispune anume tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. În acest context, scutirea de TVA doar a unor categorii de contribuabili va determina creșterea inechității fiscale, urmare a aplicării unui tratament fiscal diferit.</p>	<p>În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, menționăm că astfel de mecanism deja este pus în aplicare în conformitate cu prevederile art.48 alin. (9) din Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, prin care este specificat că <i>„Persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice, linii electrice și posturi de transformare sînt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem. Operatorul sistemului de distribuție este obligat să primească instalațiile electrice transmise cu titlu gratuit cu condiția efectuării de către proprietarul instalațiilor electrice, liniilor electrice și posturilor de transformare a lucrărilor necesare pentru a asigura corespunderea acestora cu cerințele de securitate. Corespunderea rețelelor electrice ce urmează a fi transmise în proprietatea operatorului de sistem se atestă în baza actului de corespundere, eliberat proprietarului instalațiilor electrice, liniilor electrice sau posturilor de transformare de către organul supravegherii energetice de stat.</i></p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La pct. 21, dispoziția se va formula în următorul mod: „articolul 33 se completează cu alineatele (4) – (7) cu următorul cuprins:”.</p> <p>La pct. 22: la sbp. 2), dispoziția se va formula în următorul mod: „se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:”;</p> <p>la alin. (4) se va reține că numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017. Astfel, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, fără utilizarea cratimelor (a se vedea: pct. 23, 30).</p> <p>La pct. 24: după textul „alineatul (1)” se va completa cu semnul de punctuație „ : ”, iar textul „litera c) sintagma „furnizorului” se substituie cu „distribuitorului” se va substitui cu textul „la litera c) cuvîntul „furnizorului” se substituie cu cuvîntul „distribuitorului”;</p> <p>La pct. 25: la sbp. 2), în redacția textului propus pentru substituie, după cuvintele „aflate în proprietatea” se va completa cu cuvîntul „autorităților”;</p> <p>la sbp. 3), în partea dispozitivă, atenționăm că Legea nr. 100/2017 operează cu termenul de „alineat” ca diviziune a elementelor structurale de bază a actelor normative și nu „aliniat”.</p> <p>La pct. 28: în redacția propusă a art. 42¹, la alin. (2) lit. b) este inutil și se va exclude textul „sub semnătura reprezentanților legali ai acestora”;</p> <p>la alin. (6) cuvîntul „careva” se va exclude ca excedent în cazul dat.</p> <p>La pct. 29, sbp. 1), în dispoziție, textul „propoziția a 3 (treia) se va substitui cu textul „propoziția a treia”.</p> <p>La pct. 30:</p>	<p><i>Activele dobîndite cu titlu gratuit nu se iau în considerare la calcularea bazei de active reglementate a operatorului de sistem, iar venitul obținut în urma primirii, cu titlu gratuit, a liniilor și stațiilor electrice menționate se consideră venit neimpozabil.</i></p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>la alin. (2) din art. 45 semnalăm că lit. a) include opt liniuțe, dar nu șapte, prin urmare, recomandăm revizuirea acesteia;</p> <p>lit. c) și d) urmează a fi unificate, iar dispoziția de modificare se va expune după cum urmează: „literele c) și d) vor avea următorul cuprins:”, urmate de redarea acestora;</p> <p>pentru sbp. 6) – 9) se va utiliza o singură formulă de modificare, după cum urmează: „alineatele (6) – (9) vor avea următorul cuprins:”, urmate de redarea acestora.</p> <p>La pct. 25, cu referire la capitolul IX¹, se va revedea numerotarea punctului, deoarece este expusă greșit. Totodată, dispoziția de modificare se va expune: „Se completează cu Capitolul IX¹ cu următorul cuprins:”, urmată de expunerea denumirii capitolului și a articolelor 45¹ și 45².</p> <p>La Art. VII: se va indica denumirea corectă a Legii nr. 187/2022 – cu privire la condominiu;</p> <p>dispoziția de modificare a art. 11 alin. (2) pct. 3) urmează a fi expusă în următorul mod: „la articolul 11 alineatul (2) punctul 3) va avea următorul cuprins:”, urmată de expunerea acestuia în redacție nouă, inclusiv lit. f), cu care se propune completarea pct. 3).</p> <p>Prevederile „Dispoziții finale” urmează a fi expuse într-un singur articol, structurat în alineate, în care vor fi stabilite pentru autoritățile publice competente ce urmează a fi întreprinse în vederea executării prezentei legi.</p> <p>La Art. VIII, atragem atenția că prevederea cu privire la elaborarea ghidului și aprobarea acestuia de către instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, se referă la pct. 28 din Art. VI.</p> <p>La Art. XI se va exclude numerotarea, deoarece în cazul în care include un singur alineat, acesta nu se numerotează.</p> <p>De asemenea, semnalăm despre necesitatea indicării cu exactitate a denumirii actelor normative care urmează a fi actualizate de către Agenție (Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019; Metodologia cu privire la determinarea valorilor normative a pierderilor de energie termică, de agent termic</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Urmare a modificărilor de rigoare se va modifica cu pct. 31 alin. (4) din Art. VI</p> <p>Se acceptă</p> <p>Urmare a propunerii de a fi expus într-un singur articol a prevederilor „Dispoziții finale”, art. XI a devenit alin. (4).</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>și a valorilor indicilor normativi de funcționare a rețelelor termice cu apă, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 742/2014).</p> <p>Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017. Astfel, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, fără utilizarea diverselor semne grafice (a se vedea: pct. 22, 23, 29, 30). Concomitent, se va revedea numerotarea articolelor (Art. VI este expus repetat). Totodată, cuprinsul proiectului se va definitiva întru excluderea greșelilor gramaticale și de stil.</p> <p>Adițional, comunicăm că potrivit regulii generale prevăzute la art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>Potivit art. 56 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, pentru legile care modifică Codul fiscal, Codul vamal și Legea nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, precum și pentru legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și a legilor ce țin de politica fiscală, data intrării în vigoare trebuie să survină nu mai devreme de 6 luni de la data publicării legilor respective (a se vedea Art. V).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (nr. DI/3/041-8520 din 25 iulie 2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Sănătății (nr. 23/ 2562 din 19.06. 2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Educației și Cercetării (nr. 08-09/3580 din 03.08.2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Apărării (nr. 11/1067 din 01.08.2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>Articolul IV. Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție</p>	<p>Nu se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
(nr. 38/3467 din 01.08.2023)	<p>1. La pct. 1 și pct. 2 din proiect, se propune revizuirea modificărilor propuse la art. 3 și art. 6 alin. (3) din Legea nr. 163/2010 prin specificarea lucrărilor de construcție, pentru care certificatul de urbanism se va elibera fără avizul unității termoeenergetice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a imobilului (consumatorului) la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică.</p> <p>Astfel, certificatul de urbanism pentru proiectare este un act cu caracter reglementator, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripțiile și elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului, și care permite elaborarea documentației de proiect.</p> <p>CertIFICATELE de urbanism sunt eliberate pentru edificarea construcțiilor noi, reconstrucția/replanificarea construcțiilor existente, pentru construcția obiectelor complexe (magistrale de transport și comunicații) etc. care, în dependență de destinație și modul de utilizare nu neapărat necesită a fi termoficate în perioada rece a anului, respectiv obligativitatea de a prezenta avizul unității termoeenergetice cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a imobilului la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, este lipsită de sens.</p> <p>Articolul VI. Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării</p> <p>2. La pct. 3 subpct. 1) din proiect, la noțiunea de „consumator” textul „sau efectiv de energie termică” urmează a fi exclus, deoarece consumator de energie termică poate fi numită doar persoana fizică sau juridică care beneficiază de energie termică, în baza de contract, document care reglementează obligațiile și drepturile ambelor părți.</p>	<p>Aceste prevederi derivă din prevederile art. 42¹ alin (1) „În zonele unitare de alimentare cu energie termică, deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică, inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de încălzire, este interzisă pentru toate tipurile de consumatori.”</p> <p>Astfel, este imperios de a prezenta suplimentar avizul unității termoeenergetice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a bunului imobilului (consumatorului) la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 187/2023 cu privire la condominiu este specificată noțiunea de servicii intermediare – servicii, inclusiv de utilități publice, cum ar fi alimentarea cu energie termică, salubritatea, asigurarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale, de care se folosesc ori se pot folosi proprietarii unităților și posesorii acestora, dar care, în funcție de situația concretă a</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>3. La pct. 10 din proiect după cuvintele „din punct de vedere energetic” urmează să se completează cu cuvintele „în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică”. Conform Indicațiilor metodologice privind regulile de tehnică legislativă, elaborate de către Ministerul Justiției, referințele la actele</p>	<p>condominiului, din motive tehnice sau legale, trebuie intermediare de către asociație în temeiul contractului cu furnizorul și nu pot fi contractate individual de către proprietarii ori posesorii unităților ori facturate individual acestora; Astfel, aceste servicii se prestează chiar dacă nu există un contract, respectiv, consumatorii beneficiază necondiționat de aceste servicii. Un exemplu elocvent ar fi Metodologia privind repartizarea consumului direct/indirect de energie termică între consumatorii unui bloc locativ conectat la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 752/2023 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002.</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>normative se vor expune ținând cont de prevederile art. 42 alin. (5) și art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei de adoptare a actului normativ se indică numărul de ordine, ca element de identificare, la care se adaugă anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.</p> <p>4. La pct. 15 din proiect: alin. (1) lit. e) se propune expunerea cu următorul cuprins: „ e) să perceapă penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea și în modul stabilite prin contract în urma negocierilor. Cuantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Să aplice penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea stabilită în contract, dar care nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei”.</p> <p>la subpct. 2 lit. p) textul „Legea nr.1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică” se substituie cu textul „Legea nr.174/2017 cu privire la energetică”.</p> <p>5. La pct. 17 din proiect, nu este clar raționamentul de excludere a cuvintelor „nr.160/2011”, având în vedere că, conform fișei juridice actului normativ, Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător este în vigoare, iar dacă se insistă pe excluderea acestei legi, se va exclude întreaga denumire a actului normativ.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Culturii (08/5-09/2012 din 07.08.2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Mediului (13-05/1711 din 08.08.2023)</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale (17/3084 din 09.08.2023)</p>	<p>La pct. 4 din Analiza impactului de reglementare, textul: „Fondul de reducere a vulnerabilității” se propune de exclus, având în vedere că Fondul de reducere a vulnerabilității energetice este fond în cadrul bugetului de stat pentru finanțarea programelor de creștere a accesibilității resurselor energetice, destinate consumatorilor vulnerabili.</p>	<p>Se acceptă parțial Expresia „din contul cărora sunt ulterior finanțate inclusiv Fondul de reducere a vulnerabilității și alte programe” a fost operat pentru „Economii de energie primară (gaze naturale)</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 21-4059 din 08.08.2023)</p>	<p>Sub aspectul intenției de reglementare, autorul proiectului de lege (Ministerul Energiei) propune operarea unor modificări în cazul unor acte normative, și anume: (1) Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402/2002, (2) Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, (3) Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, (4) Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, (5) Codul fiscal nr.1163/1997, (6) Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, (7) Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, (8) Legea nr.187/2022 cu privire la condominiu, în vederea uniformizării prevederilor legale față de subiecții sectorului energetic, din perspectiva impactului asupra activității unităților termoenergetice și a consumatorilor, sporirii securității energetice a statului și a promovării tehnologiilor de cogenerare de înaltă eficiență, care sunt parte a sistemului de alimentare centralizat cu energie termică.</p> <p>Cu referire la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege, obiectăm asupra includerii ministrului infrastructurii și dezvoltării regionale în lista miniștrilor contrasemnatari (formula de atestare a autenticității proiectului). Acestui scop, argumentăm cu prevederile art.36 alin. (2) al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, care stabilește că: „Hotărârile se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat”.</p> <p>În același sens, legiuitorul stabilește și la art.50 alin.(4) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative că: „În conformitate cu prevederile art.102 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova 2 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare”.</p> <p>Prin urmare, având în vedere că operarea modificărilor propuse în cele 8 acte normative ținesc perfecționarea reglementării juridice din domeniul energiei termice și promovării cogenerării de înaltă eficiență, domeniu de competență al Ministerului Energiei, potrivit pct.6 subpct.5) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.118/2023, contrasemnarea proiectului de către ministrul infrastructurii și dezvoltării regionale întru asigurarea controlului asupra executării prezentului proiect de lege este improprie, prin prisma arhitecturii guvernamentale și a domeniilor de activitate încredințate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 36 alin. (2) al Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern: „Hotărârile și ordonanțele se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care <u>intră parțial sau integral</u> în obiectul de reglementare al actului contrasemnat”</p> <p>Subsecvent, menționăm că, în proiectul de hotărâre de guvern cu privire la modificarea unor acte normative, se modifică o serie de acte normative, domeniul de activitate fiind al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale precum:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, 2. Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, 3. Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, 4. Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, <p>Totodată, potrivit pct. 6 a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 690/2017, Ministerul realizează funcțiile stabilite în domeniul</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Referitor la proiectul de lege, insistăm ca propunerile de modificare a Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402/2002 (Art.I), în partea ce ține de cuvintele „gestionar al fondului locativ”, să fie operate prin prisma terminologiei utilizate prin Legea nr.187/2022 cu privire la condominiu. Astfel, cuvintele „gestionar al fondului locativ” se vor substitui cu cuvintele „administrator al asociației” (persoană desemnată în calitate de organ executiv al asociației care, în sensul art.177 din Codul civil nr.1107/2002, reprezintă asociația în relațiile cu terții și îndeplinește alte atribuții stabilite de statut și de prezenta lege) sau cuvintele „gestionar al condominiului” (persoană fizică sau juridică (alta decât asociația), desemnată conform prezentei legi, care se obligă să presteze serviciile de administrare a condominiului în volumul și condițiile contractului de administrare). În speță, considerăm judicios de a releva faptul că, prin prisma dispozițiilor Legii nr.187/2022 cu privire la condominiu, condominiu poate fi administrat de către asociația de proprietari din condominiu sau de către un gestionar, care poate fi persoană fizică sau juridică, alta decât asociația.</p> <p>Imperiozitatea armonizării proiectului, sub aspect terminologic, cu prevederile Legii nr.187/2022 cu privire la condominiu, rezidă și în cazul propunerilor de completare a Codului contravențional nr.218/2008 (Art.III), cu un articol nou (161¹) pentru fapta contravențională de neîndeplinire în termen a restabilirii conectării instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorilor la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, care urmează a fi constatată și examinată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în sensul art.411 din Cod. Ori, utilizarea în continuare a cuvintelor „administrator al fondului locativ” în loc de „administrator al asociației</p>	<p><u>urbanismului, construcțiilor și locuințelor, dezvoltare regională și locală.</u> În contextul celor relatate supra, considerăm imperios contrasemnarea prezentului proiect și de către organul central de specialitate aferent condominiului.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>de proprietari din condominiu” sau „gestionar al condominiului” va avea ca efect inaplicabilitatea normei propuse.</p> <p>În partea ce vizează Art.IV privind modificarea art.3 și art.6 din Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, comunicăm că acestea nu se susțin, în contextul în care cerințele de racordare la rețeaua termică sunt reglementate cu claritate prin art.42 alin.(11) al Legii speciale nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, iar careva dublări și paralelisme în legislație sunt inadmisibile.</p> <p>La Art.VI, conex propunerilor de la pct.25 care se axează pe modificarea art.40 al Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, propunem ca cuvintele „blocuri de locuit” să se substituie cu cuvintele „blocuri locative”.</p> <p>Conex propunerilor de modificare a Legii nr.187/2022 cu privire la condominiu (Art.VII), atragem atenția asupra necesității revizuirii, sub aspect redacțional, a denumirii proiectului de act normativ.</p> <p>Nu în ultimul rând, evocăm că proiectul de lege urmează a fi perfecționat în integralitate, sub aspectul respectării cerințelor de calitate tehnico-legislativă.</p> <p>În final, precizăm faptul că Nota informativă însoțește „proiectul de lege”, nu „proiectul hotărârii Guvernului”, care eventual post-aprobare în ședință de Guvern,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În art. 42 alin. (11) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, este reglementat Deconectarea, întreruperea și limitarea alimentării cu energie termică, (în redacția nouă popusă - „Articolul 42¹. Deconectarea de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică). Totodată, la art. IV privind modificarea art. 3 și art. 6 din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, are scopul de a reglementa situația privind depunerea documentelor pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare. Astfel, în contextul celor relatate supra, menționăm că, prevederile respective sunt cu scopuri diferite.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>urmează a fi prezentat Parlamentului, în calitate de autoritate publică cu competență de adoptare, împreună cu dosarul de însoțire, în sensul art.40 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Complementar, având în vedere că prevederile proiectului de lege urmează a fi aplicate în raport cu titularii de licențe din sectorul termoelectric, instituțiile publice, autoritățile administrației publice centrale și locale, autoritatea de reglementare, asociațiile de business și unitățile termoelectrice, devine obligatorie remiterea pentru expertiză, în adresa grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător a proiectului de lege, însoțit de documentul de analiză a impactului de reglementare, în conformitate cu art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.34 alin.(4) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, fapt care implică actualizarea informațiilor din compartimentul nr.11 „constatări ale altor expertize” al Notei.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu art. 34 alin. (4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prevede că: „<i>Proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.</i>”</p> <p>Astfel, nu este clar, cum proiectul respectiv reglementează activitatea de întreprinzător, în contextul în care, în perioada rece a anului, asigurarea cu energie termică în sectorul nerезidențial prezintă o necesitate vitală., respectiv nu împiedică la activitatea acestora.</p>
<p>Ministerul Finanțelor (nr. 07/5-03/1663/1206 din 06.09.2023)</p>	<p>La proiectul de lege:</p> <p>1.Art. V – referitor la modificarea Codului fiscal nr.1163/1997 prin aplicarea cotei reduse a TVA de 8% pentru energia termică livrată autorităților publice și instituțiilor publice finanțate de la bugetele de toate nivelurile, se propune a fi exclus din următoarele considerente.</p> <p>În conformitate cu art.7 alin. (2) din Codul fiscal, pe parcursul anului fiscal (calendaristic), stabilirea de noi impozite și taxe de stat și locale, în afară de cele prevăzute de prezentul cod, sau anularea ori modificarea impozitelor și taxelor în vigoare privind determinarea subiecților impunerii și a bazei impozabile, modificarea cotelor și aplicarea facilităților fiscale se permit numai concomitent cu modificarea corespunzătoare a bugetului de stat și a bugetelor locale.</p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>În același timp, comunicăm că obiectivele politicii fiscale și vamale pe termen mediu, sunt bazate pe un sistem de impozitare echitabil și pe principii generale de impozitare, fără extinderea facilităților fiscale.</p> <p>Totodată, comunicăm că rămânem deschiși să examinăm propunerea în cadrul următoarelor exerciții de elaborare a politicii fiscale, prin prisma impactului bugetar și a angajamentelor de transpunere a legislației naționale la prevederile Directivei 2006/112/CE a Consiliului Uniunii Europene din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. Or, subiectul privind armonizarea legislației naționale, inclusiv aferent TVA, la reglementările Uniunii Europene, este unul prioritar pe agenda Ministerului Finanțelor, stabilit pentru anul viitor (sub aspectul revizuirii cotelor și modului de aplicare), în scopul îndeplinirii angajamentelor prevăzute în Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.</p> <p>Cu referire la Articolul VI:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pct.7, modificările art.9 alin.(2) lit. k) textul ”în conformitate cu standardele naționale de contabilitate, cu cerințele privind rapoartele contabile”, de substituit cu textul ”în conformitate cu standardele de contabilitate, cu cerințele privind raportarea financiară”. - la pct.20 privind completarea cu art.31¹ a Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, din alin. (4) se solicită excluderea textului „Venitul obținut de unitatea termoelectrică în urma primirii, cu titlu gratuit, a rețelelor termice și/sau a instalațiilor termoelectrice menționate se consideră venit neimpozabil, iar transmiterea proprietății se consideră livrare scutită de taxa pe valoarea adăugată.” din următoarele considerente. <p>Potrivit prevederilor art.3 alin.(1) și (2) din Codul fiscal nr.1167/1997, legislația fiscală se compune din Codul fiscal și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta, iar actele normative adoptate de către Guvern, Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal de pe lângă Ministerul Finanțelor, de alte autorități de specialitate ale administrației publice centrale, precum și de către autoritățile administrației publice locale, în temeiul și pentru executarea prezentului cod, nu trebuie să contravină prevederilor lui sau să depășească limitele acestuia. Prin urmare regulile de impunere urmează să se regăsească doar în legislația fiscală.</p> <ul style="list-style-type: none"> - la pct. 25 privind completarea cu capitolul IX, la art. 45¹, alin. (3) se va completa la final cu o propoziție în următoarea redacție: „Mijloacele bănești obținute din aplicarea sancțiunilor financiare se virează integral în bugetul de stat”. 	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Pct.21, art.33:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin.(4) cuvintele "evidența contabilă" se substituie cu cuvântul "contabilitatea"; - alin.(5) cuvântul "separată" de substituit cu cuvintele "pe conturi separate"; - alin.(6) textul "politicile lor de contabilitate" se substituie cu textul "politicile contabile"; - alin.(7) sintagma "întreprinderile înrudite" trebuie revăzută și adusă în conformitate cu noțiunile utilizate în art. 3 al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017. Dacă sintagma dată se referă la entitățile din cadrul unui grup (entitate-mamă și toate entitățile-fiice), termenul utilizat va fi "întreprinderile afiliate". <p>La Nota informativă: Potrivit autorilor, proiectul de lege nu va necesita cheltuieli financiare și alocarea mijloacelor suplimentare din bugetul de stat.</p> <p>Totodată, promovarea proiectului de lege, în special a prevederilor art. VI, va avea impact nemijlocit asupra bugetelor locale, deoarece autoritățile publice locale vor suporta costuri aferente elaborării studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, care vor sta la baza aprobării zonelor unitare de alimentare cu energie termică precum și pierderi financiare de la transmiterea în folosință cu titlu gratuit a terenurilor din proprietatea unităților administrativ teritoriale către unitățile termoelectrice.</p> <p>Astfel, compartimentul „Fundamentarea economico-financiară” urmează a fi completat cu date estimative a costurilor (bugetare și/sau nebugetare), ce urmează a fi suportate de autoritățile publice locale precum și sursa de finanțare a acestora.</p> <p>Totodată, menționăm că, în Analiza Impactului de Reglementare, se face referință la intențiile unor parteneri de dezvoltare în vederea identificării resurselor necesare, cu scopul modernizării SACET (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Mondială). În acest sens, este necesar de indicat estimativ sub ce formă (grant, împrumut, etc), pe ce durată (termen), impactul asupra Bugetului Public Național la rambursarea fondurilor, cine va fi garantul pentru sursele financiare oferite de partenerii de dezvoltare precum și alți factori specifici domeniului care se impun.</p>	<p>Se acceptă Se acceptă Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă A fost modificat proiectul de lege prin care studiile respective vor fi finanțate și elaborate de către unitățile termoelectrice.</p>
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 15-2401 din 10.08.2023)	<p>La Articolul VI, care prevede modificarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La punctul 4 se propune completarea legii cu articolul 6² care stabilește, pentru consumatorii aflați în zona unitară de alimentare cu energie termică, obligativitatea conectării/reconectării la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, nu doar pentru autoritățile și instituțiile publice, dar și pentru alți consumatori, care 	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>reprezintă orice persoane fizice sau juridice care beneficiază de energie termică în bază de contract.</p> <p>Suplimentar, la alin. (1) este prevăzut că investițiile unităților termoelectrice la reconectarea clădirilor autorităților și instituțiilor publice se includ în planurile de investiții ale întreprinderilor termoelectrice și se aprobă de către Agenție, fără a fi adusă în același timp o claritate aferentă costurilor suportate în procesul de reconectare/conectare a celorlalți consumatori.</p> <p>- La punctul 7, privind completarea art. 9 alin. (2) din lege cu litere noi, care fac trimitere la acte normative, menționăm că, în conformitate cu art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică, care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.</p> <p>În acest context, urmează a fi revăzute toate referințele la acte normative din proiect și redactate conform cerințelor cadrului normativ.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Informația respectivă este prezentată în nota informativă. Astfel, Costurile privind conectarea/reconectarea clădirilor autorităților și instituțiilor publice și altor consumatori la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică vor fi suportate de unitățile termoelectrice din Chișinău și respectiv Bălți – Termoelectrica SA și CET Nord S.A.</p> <p>Respectiv, costurile privind conectarea/reconectarea clădirilor autorităților și instituțiilor publice și altor consumatori la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică vor fi suportate de unitățile termoelectrice din Chișinău și respectiv Bălți – Termoelectrica SA și CET Nord S.A.</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>- La punctul 15, nu este clară modificarea la art. 21 alin. (1) lit. e) din lege, prin completarea cu o propoziție nouă, or aceasta redă conținutul actual al lit. e) cu unele modificări.</p> <p>- La punctul 28, prin care se propune completarea legii cu art. 42¹ „Deconectarea de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică”, considerăm necesară clarificarea aspectelor ce țin de procedura de emitere a actelor permise enunțate la alin. (2), cât și de autorizare a unor astfel de întreprinderi, cu includerea actelor permise în Nomenclatorul actelor permise, aprobat prin Legea nr.160/2011, precum și soluționarea incertitudinii privind persoana responsabilă abilitată cu dreptul de decizie și de efectuare a lucrărilor propriu-zise de deconectare de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică și conectarea la surse alternative de alimentare cu energie termică.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Condițiile de deconectare reglementate la art. 42¹ „Deconectarea de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică” nu cad sub incidența prevederilor art. 2 și art. 3 din Legea 160/2011, întrucât nu reprezintă acte permise emise în scopul inițierii, desfășurării și/sau încetării activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități.</p>
<p>Consiliul Concurenței (nr. DJ-06/430 - 1245 din 28.08.2023)</p>	<p>1. În scopul utilizării unei terminologii constante, uniforme și care să corespundă celei utilizate în actele normative existente, așa cum prevede art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017, dar și în vederea asigurării corelării proiectului de modificare a unor acte normative cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, se propune ca art. 13 din pct. 11 al proiectului să fie intitulat „Măsuri de sprijin”, iar în întreg conținutul proiectului să fie utilizată anume această terminologie.</p> <p>2. Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative propune anumite măsuri de sprijin cum ar fi: - propunerea de modificare a art. 13, art. 28, art. 30 alin. (3) și art. 311 alin. (4) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014; - propunerea de completare a art. 96 lit. b) din Codul fiscal nr. 1163/1997.</p> <p>Aceste propuneri prezintă semne de ajutor de stat, și respectiv, la implementarea lor urmează să se țină cont de normele materiale și procedurale stabilite de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Suplimentar menționăm că în vederea modernizării SACET-urilor din Chișinău și Bălți, inclusiv prin creșterea eficienței acestora și oferirea serviciilor de calitate la un preț accesibil consumatorilor, au fost ratificate prin Legi următoarele acorduri:</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 148 din 30.07.2014 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică • Legea nr. 15 din 20.02.2015 privind ratificarea Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoeenergetic al municipiului Bălți (S.A. «CET-Nord»)” • Legea nr. 193 din 19.11.2020 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea celui de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică • Legea nr. 99 din 14.04.2022 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>3. Potrivit pct. 4 subpct. 2) art. 6² alin. (2) din proiect, în zonele unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit că alimentarea cu energie termică se realizează exclusiv prin sistem centralizat, clădirile nou construite, precum și cele supuse renovărilor majore, în conformitate cu prevederile Legii privind performanța clădirilor nr. 128/2014, se conectează/reconectează la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică existent, cu excepția cazurilor când racordarea nu este posibilă/ fezabilă din punct de vedere tehnic și economic.</p> <p>Concomitent, pct. 28, art. 42¹ alin. (2) din proiect prevede că, deconectarea instalației de la utilizarea energiei termice de la sistemul colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică este interzisă. În alte zone decât cele unitare, deconectarea instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/ sau centralizat de alimentare cu energie termică inclusiv cu scopul conectării la o altă sursă de încălzire, se permite numai în cazul când studiile de fezabilitate demonstrează rentabilitatea economică a deconectării, precum și respectării cumulativ a unor condiții.</p> <p>Astfel, obligativitatea exclusivă de conectare/reconectare a clădirilor la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică existent și interzicerea deconectării instalației de utilizare a energiei termice de la sistemului colectiv și/sau centralizat de alimentare cu energie termică prin impunerea unor condiționalități care vor</p>	<p>Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoelectric al municipiului Bălți (S.A. „CET-Nord”)”, faza II</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legea nr. 306 din 10.11.2022 pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Sistemul termoelectric al municipiului Bălți (S.A. „CET-Nord”)”, faza II <p>Nu se acceptă</p> <p>Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, având în vedere avantajele economice, sociale, de securitate și cele de mediu ce-i sunt caracteristice, sunt promovate și puternic susținute la nivel european.</p> <p>Republica Moldova a scris la poziția UE prin elaborarea și adoptarea Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (care a transpus prevederi relevante sectorului din ultimele directive europene în domeniul eficienței energetice), cât și prin mobilizarea unor resurse financiare impunătoare din</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>genera costuri suplimentare, ar putea limita drepturile întreprinderilor de ași alege liber furnizorul și în același timp ar putea limita dreptul noilor întreprinderi de a-și comercializa produsele în raport cu întreprinderile existente pe piață, care se află în aceleași zone unitare de alimentare cu energie electrică.</p>	<p>partea Partenerilor de Dezvoltare ce urmăresc îmbunătățirea performanței sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, în speță serviciilor publice de încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră.</p> <p>Complementar, menționăm că prin Hotărârea de Guvern nr. 489/2023 cu privire la implementarea unor măsuri de promovare a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, respectiv ca și răspuns la criza energetică regională/ mondială, Guvernul consideră o primă măsură ce poate fi implementată înainte de sezonul de încălzire 2023-2024 este (re)-conectarea la SACET a edificiilor din raza de acoperire de S.A. „CET-Nord” și S.A. „Termoelectrica” din proprietatea/gestiunea (după caz) autorităților administrației publice centrale sau locale. Astfel, prin aprobarea modificărilor propuse prin proiectul de lege, se va da un semnal suplimentar, asupra interesului sporit al statului față de promovarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie în special prin crearea premiselor necesare în vederea</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		dezvoltării acestora prin prisma sporirii securității energetice a statului și cu un impact pozitiv asupra consumatorilor și a mediului înconjurător.
<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (nr.06-01/3255 din 08.08.2023)</p>	<p>1. La Articolul III. Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărire comunală, la pct. 2, ce vizează completarea art. 3 cu alin. (1¹), considerăm necesară și oportună să fie reexaminată și expusă într-o altă redacție. Or, norma în redacția propusă este ambiguă și va provoca interpretări, întrucât nu este clar cine este furnizor de apă caldă menajeră, cine este responsabil de producerea și furnizarea apei calde menajere, respectiv cine este responsabil de gestionarea rețelelor de alimentare cu apă caldă menajeră.</p> <p>În contextul operării modificării la Articolul 3 cu un alineat nou (1¹) la Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, considerăm oportun la noțiunea „<i>alimentare cu energie termică</i>” de completat la sfârșit cu sintagma „<i>destinată încălzirii și preparării apei calde menajere</i>”.</p> <p>1.1. La art. 15 alin. (1) lit. g) al Legii nr. 1402/2002 propunem să fie modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p>„g) examinarea reclamațiilor consumatorilor/locatarilor în privința administratorilor fondului locativ și intermediarilor la decontări privind serviciile intermediare, medierea conflictelor dintre operator și consumator”.</p> <p>Argumentare: Completarea prevederilor menționate este dictată de necesitatea sporirii gradului de responsabilitate a autorităților publice locale de monitorizare a activității administratorilor fondului locativ, care au un rol determinant în prestarea unor servicii calitative de gospodărie comunală locatarilor/consumatorilor din blocurile de locuit.</p> <p>Aceste completări se impun și în vederea concretizării prevederilor art. 14 alin. (1) din aceeași lege, fiind conforme și cu prevederile art. 29 lit. a) din Legea nr. 105/2003.</p> <p>Practica existentă ce rezultă din multiplele petiții parvenite din partea consumatorilor demonstrează că o bună parte a plângerilor sunt îndreptate împotriva activității administratorilor fondului locativ și/sau intermediarilor la decontări, fiind constatat un control și monitorizare nesatisfăcătoare din partea autorităților publice locale la acest capitol.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La fel, este de menționat că în ultima perioadă se atestă faptul că în domeniul administrării fondului locativ, tot mai frecvent, au început să activeze firme specializate care prestează servicii de administrare a fondului locativ. Având în vedere impactul activității administratorilor fondului locativ asupra drepturilor consumatorilor (unui număr semnificativ de consumatori, care nu sunt în raporturi directe cu prestatorii de servicii), se impune adoptarea măsurilor menite să reglementeze mecanisme suplimentare de protecție a drepturilor consumatorilor.</p> <p>2. La Articolul II, la Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, propunem completarea art. 29 alin. (1) cu lit. s²) cu următoarea redacție:</p> <p><i>„s²) în coordonare cu operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, de gaze naturale, operatorilor serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, distribuitorului de energie termică, participă la elaborarea și aprobarea proiectelor rețelelor de distribuție a energiei electrice, gaze naturale, apă și canalizare, rețelelor termice conform planurilor urbanistice, după aprobarea zonelor unitare de către consiliul local.”</i></p> <p>Argumentare: Considerăm necesar și oportun completarea Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală cu prevederi care ar stabili obligația APL de a participa la elaborarea planurilor de dezvoltare, inclusiv, proiectarea rețelelor.</p> <p>Completarea este oportună și în scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc obligația, că OSD efectuează extinderea conform planurilor de dezvoltare elaborate de autoritățile locale (de exemplu: art. 45 alin. (3) din Legea nr. 107/2016).</p> <p>Prin urmare, este necesar ca regula propusă să prevadă obligația generală a APL de a participa la elaborarea și aprobarea planurilor de dezvoltare a infrastructurii rețelelor de apă și canalizare, energie electrică, gaze naturale, energie termică.</p> <p>3. La Articolul III din proiect, prin care se completează Codul contravențional cu articolul 161¹, evidențiem faptul că se instituie răspunderea contravențională pentru neîndeplinirea în termen a prescripției eliberate de administratorul fondului locativ și/sau unitatea termoelectrică privind restabilirea</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă A fost expusă în următoarea redacție: „conform prescripției eliberate de către administratorul asociației/</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>conectării instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorilor la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică.</p> <p>Cu toate acestea, atât în redacția actuală a Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, cât și în proiectul de modificare a acesteia, nu se regăsesc prevederi prin care administratorul fondului locativ sau unitatea termoeenergetică au dreptul de a emite prescripții în astfel de cazuri.</p> <p>Corespunzător, în redacția propusă, art. 161¹ al Codului contravențional nu va putea fi pus în aplicare de către agentul constator, întrucât nu există atât dreptul gestionarului fondului locativ sau unității termoeenergetice de a emite respectivele prescripții, și nici obligația destinatarului de a le executa.</p> <p>În acest context, în lipsa unei norme care ar prescrie un anumit comportament, art. 161¹ al Codului contravențional va fi unul steril și inaplicabil.</p> <p>Prin urmare, în vederea soluționării problemei identificate, se propune completarea redacției din proiectul de modificare a art. 42¹ alin. (6) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, după textul „în termen de o lună” cu următorul text: „conform prescripției eliberate de către administratorul fondului locativ și/sau unitatea termoeenergetică, și să informeze administratorul fondului locativ și/sau unitatea termoeenergetică despre executarea acesteia”, iar în continuare după text.</p> <p>3.1. La Articolul III din proiect, se propune completarea Codului contravențional cu un articol nou, după cum urmează:</p> <p>Articolul 168¹: Încălcarea regulilor de emiteră a autorizațiilor de construire în zonele de protecție a rețelelor termice, rețelelor electrice și de gaze naturale</p> <p>Emiterea autorizației de construire în zonele de protecție a rețelelor termice, rețelelor electrice și de gaze naturale, fără acordul în scris al operatorului care exploatează respectivele rețele,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 45 la 60 unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>gestionarul condominiului și/sau unitatea termoeenergetică, și să informeze administratorul asociației/gestionarul condominiului și/sau unitatea termoeenergetică despre executarea acesteia,”</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Respectiva propunere de completare a Codului contravențional are drept obiectiv aplicarea sancțiunilor contravenționale în privința persoanelor responsabile de emiterea autorizațiilor de construire în zonele de protecție a rețelelor termice, electrice și cele de gaze naturale.</p> <p>De menționat că atât proiectul de lege, cât și legislația în vigoare (art. 79 alin. (4) al Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016, cât și art. 62 alin. (4) al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016) prevăd interdicția de emitere a autorizațiilor de construire în zonele de protecție. Cu toate acestea, în practică, respectiva normă este ignorată de către autoritățile publice locale, în contextul inexistenței unei norme care ar sancționa respectivele acțiuni. Corespunzător, pentru contracararea respectivului fenomen, se impune utilizarea forței coercitive a statului prin instituirea răspunderii contravenționale pentru astfel de fapte.</p> <p>4. La Articolul VI, (modificarea Legii nr. 92 /2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării), la art. 3 pct. 4) din Legea nr. 92 din 29.05.2014, propunem după sintagma „eficiente din punct de vedere”, cuvântul „energetic”, de substituit cu cuvântul „economic”.</p> <p>Argumentare: Completarea o considerăm oportună, deoarece pentru funcționarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică, sunt necesare resurse energetice, iar achiziționarea lor necesită surse financiare. Or, sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, trebuie să fie eficiente din punct de vedere economic. Acest fapt se confirmă și prin prevederile art. 6 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 92/2014, care prevede că principiile politicii de stat în sectorul termoelectric sunt respectarea principiului fiabilității și al <u>eficienței maxime la costuri minime</u>.</p> <p>Corespunzător, reieșind din prevederile art. 6 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 92/2014, sistemele de alimentare centralizată cu energie termică, mai întâi de toate trebuie să fie eficiente din punct de vedere economic.</p> <p>Suplimentar menționăm că, orice eficiență din punct de vedere energetic, are drept consecință obținerea eficienței economice. Reieșind din aceste considerente, propunerea de modificare vine să extindă rezultatele eficienței și nu contrazice necesitatea obținerii eficienței din punct de vedere energetic.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă necesită a fi abordată prin prisma eficientizării sistemului energetic care generează ulterior economii de energie, respectiv doar după aceasta sistemul este eficient economic. Complementar, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 92/2014, prevede că principiile politicii de stat în sectorul termoelectric sunt respectarea principiului fiabilității și al <u>eficienței maxime la costuri minime</u>.</p> <p>Suplimentar, menționăm că, în cazul în care se acceptă substituirea cuvântul „energetic”, cu cuvântul</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>„<i>economic</i>”, în contextul în care infrastructura în domeniul termoeenergetic este destul de costisitoare în special instalațiile de cogenerare, precum și integrarea surselor de energie regenerabilă în sistemele centralizate, care de asemenea constituie sume impunătoare la scară largă, există riscul ca principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică, se vor conduce doar după indicatorul economic, respectiv vor fi promovate instalații/infrastructura în domeniul termoeenergetic considerabil mai ieftine, dar care nu produc economii de resurse energetice și un randament global cât mai mare.</p> <p>Astfel, considerăm că, în prim plan este necesar de a fi promovată eficiența maximă a sistemelor termenergetice, care produc economii majore a resurselor energetice, respectiv acestea se răscumpără mai rapid</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>5. La Articolul 5 din Legea nr. 92 din 29.05.2014, noțiunea de „eficiență globală” și „externalizare a unui serviciu sau a unei lucrări”, considerăm necesară și oportună de expus în următoarea redacție:</p> <p>- „eficiență globală” – raportul dintre suma energiei electrice produse și a energiei termice produse, raportată la cantitatea de combustibil folosit pentru producerea energiei electrice și termice în procesul de cogenerare;</p> <p>- noțiunea „punct de delimitare” din prezentul proiect de lege (Numărul unic 580), de exclus și de păstrat noțiunea în redacția în vigoare, expusă la art. 5 din Legea nr. 92/2014.</p> <p>Argumentare: Expunerea în redacție nouă a definiției „punctului de delimitare”, și operarea modificărilor privind stabilirea punctului de delimitare prin acordul între părți, contravine prevederilor art. 11 alin. (2) pct. 3) din Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu, care stabilește expres punctele de delimitare la rețelele de alimentare cu energie termică prin sistemul centralizat.</p>	<p>în timp, în detrimentul instalațiilor care vor fi doar eficiente economic.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Statul promovează distribuția pe orizontală a energiei termice pentru eficiență crescută și beneficii durabile, reducând pierderile de căldură și costurile pentru consumatori, sprijinind în același timp obiectivele de mediu și asigurând o fiabilitate sporită în furnizarea căldurii pentru comunități. Această abordare nu doar contribuie la sustenabilitate, dar și la coeziunea socială prin asigurarea unui acces echitabil la servicii esențiale. Pentru a susține investițiile în infrastructura energetică, este esențial ca Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să adopte o politică favorabilă, facilitând și promovând inițiativele de modernizare și eficientizare aferent investițiilor în interiorul blocului locativ, exclusiv pentru distribuția pe orizontală. Prin acceptarea și stimularea</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>6. Totodată, considerăm necesară și oportună completarea proiectului de modificare a Legii nr. 92/2014 la Articolul 5, cu următoarele noțiuni:</p> <p>- „consumator de servicii intermediare – proprietarul unității și posesorul adult pe durata cât posedă în fapt unitatea și cărora furnizorul de energie termică furnizează serviciul intermediat”;</p> <p>- „serviciu intermediat al furnizării energiei termice – serviciu de alimentare cu energie termică, de care se folosesc ori se pot folosi proprietarii unităților și posesorii acestora, dar care, în funcție de situația concretă a condominiului, din motive tehnice sau legale, trebuie intermediare de către asociație în temeiul contractului dintre administratorul asociației (intermediar de servicii) cu furnizorul și nu pot fi contractate individual de către proprietarii ori posesorii unităților ori facturate individual acestora;”</p> <p>Argumentare: Prin Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu (în vigoare din 29.01.2023) se introduce noțiunea de servicii intermediare. Pentru ca furnizorii de energie termică să poată implementa prevederile art. 49 din Legea nr. 187/2022, se solicită completarea articolului 5 din Lege cu noțiunile de „serviciu intermediat a furnizării energiei termice” și „consumator de servicii intermediare”.</p>	<p>investițiilor în interiorul sistemului, reglementatorul poate crea un cadru propice pentru inovații tehnologice și îmbunătățiri care să conducă la o eficiență sporită, durabilitate și beneficii pe termen lung pentru consumatori și mediu. Mai mult ca atât, se intervine cu modificări și la prevederile art. 11 alin. (2) pct. 3) din Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu, astfel că, pe viitor, nu vor exista neconcordanțe.</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>7. Concomitent, la proiectul de modificare a art. 5 al Legii nr. 92/2014, propunem la noțiunea „energie termică”, după sintagma „sistemului care primește energie” <u>de completat cu următoarele:</u> „inclusiv pentru prepararea apei calde menajere”.</p> <p>Argumentare: Concretizarea dată este dictată de propunerile prezentate de către autorii proiectului la Lege, ce țin de substituirea la art. 9, alin. (2), lit. a) a sintagmei „inclusiv pentru apă caldă menajeră”, cu sintagma „pentru prepararea apei calde menajere”, la art. 45, alin. (1) expunerea sintagmei „inclusiv pentru prepararea apei calde menajere”.</p> <p>Suplimentar, atât Legea nr. 1402 din 24.10.2002, cât și Legea nr. 92 din 29.05.2014, nu divizează energia termică în funcție de destinație: pentru încălzire, prepararea apei calde menajere, ventilație, etc., stabilind cadrul legal unic pentru energia termică, indiferent de destinația furnizării.</p> <p>De menționat că, în mun. Chișinău rețelele de apă caldă menajeră preponderent se află în proprietatea SA „Termoelectrica” și întreprinderea efectuează reparații curente, capitale, etc., ale echipamentelor și rețelelor pentru livrarea energiei termice, pentru prepararea apei calde menajere. Cheltuielile suportate de titularul de licență la reparația rețelelor de apă caldă menajeră, Agenția le admite pentru recuperare prin tarif.</p> <p>Divizarea totală și exactă a cheltuielilor pentru încălzire și pentru prepararea apei calde menajere nu este posibil de efectuat. De asemenea va crește substanțial costul unui metru cub de apă caldă menajeră pentru consumatori.</p> <p>În cazul unei eventuale impuneri a obligației de procurare a apei potabile destinată preparării apei calde menajere de către SA „Termoelectrica” consumatorii casnici conectați la Sistemul Centralizat de Alimentare cu Energie Termică (SCAET) vor achita mai scump, inclusiv apa potabilă la 1 m³ cu cca 11,12 lei, decât consumatorii casnici ce prepară apă caldă menajeră individual din cauza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tarifelor diferențiate pe categorii de consumatori, fiind mai mici tarifele pentru consumatorii casnici față de cele ale consumatorilor noncasnici; - regimul fiscal aplicat standard — 20% TVA pentru livrările de apă/canalizare către consumatorii noncasnici livrările către consumatorii casnici 	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>scutite de TVA fără drept de deducere; - alte cheltuieli de mentenanță pe care le suportă direct consumatorul casnic;</p> <p>- separarea cheltuielilor distincte, pentru neadmiterea subvenționării încrucișate între tariful la energia termică, îndeosebi pentru perioada inter sezonieră, când energia termică este furnizată doar pentru prepararea apei calde menajere. Aceasta va conduce la majorarea substanțială a „tarifului pentru apa caldă menajeră”, de câteva ori, inclusiv drept consecință având în vedere și faptul că în perioada inter sezonieră, pierderile de energie termică în rețele sunt de circa 50%. Energia termică livrată consumatorilor pentru prepararea apei calde menajere constituie circa 15% din totalul de vânzări utile ale energiei termice, iar stabilirea „tarifului pentru apa caldă menajeră” va conduce la refuzul utilizării acestui serviciu de către o parte din consumatori, care în consecință de asemenea va majora costurile pentru ceilalți consumatori.</p> <p>La moment autoritatea administrației publice locale din mun. Chișinău nu mai gestionează distribuitorul de energie termică SA „Termoelectrica”, – principalul furnizor de apă caldă menajeră din mun. Chișinău, și astfel modificarea Legii nr. 1402/2002, nu va soluționa situația, deoarece APL nu are posibilitatea de a organiza și presta un astfel de serviciu.</p> <p><u>8. La pct. 4, art. 6 alin. (2) lit. c), se propune a fi păstrat în redacția actuală a Legii nr. 92/2014 în vigoare,</u> Or, modificarea propusă contravine prevederilor art. 3 alin. (2) lit. h) și art. 22 din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică care are ca obiectiv <u>promovarea producerii energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență.</u></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificarea propusă nu contravine prevederilor art. 3 alin. (2) lit. h) și art. 22 din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, în contextul în care în ambele cazuri politica statului este de a promova energia electrică prin procurarea prioritară a energiei termice și electrice <u> produse de centralele electrice de termoficare și de centralele de producere a energiei electrice și</u></p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>9. La pct. 4, art. 6² alin. (1), se propune să fie expus în următoarea redactie: sintagma „<i>Investițiile unităților termoeenergetice în reconectarea clădirilor autorităților și instituțiilor publice se includ în planurile de investiții ale întreprinderilor termoeenergetice și se aprobă de către Agenție, în scop de promovare a alimentării centralizate cu energie termică</i>”, de exclus.</p>	<p><u>termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență</u></p> <p>Nu se acceptă În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 489/2023 cu privire la implementarea unor măsuri de promovare a sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, a fost instituită o nouă practică menționăm că sistemele de alimentare centralizate cu energie termică având în vedere avantajele economice, sociale, de securitate și cele de mediu ce-i sunt caracteristice, sunt promovate și puternic susținute la nivel european. Întru realizarea acestor obiective, Republica Moldova a recurs la semnarea unor acorduri internaționale de împrumut/grant. Aceste acorduri permit contractarea unor împrumuturi <u>în condiții preferențiale mult mai avantajoase decât ar fi posibil pe piața de creditare comercială.</u> Astfel, ele reprezintă <u>un instrument indispensabil, pentru atingerea obiectivelor strategice și sectoriale ale țării.</u> Totodată,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>aceste acorduri angajează financiar și legal Republica Moldova ca semnatar și nu doar întreprinderile beneficiare din sectorul energetic.</p> <p>Subsecvent, reliefăm că în conformitate cu art. 19 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, acestea <u>se execută cu bună-credință</u>, în conformitate cu principiul pacta sunt servanda, <u>Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte.</u></p> <p>În corespundere cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, <u>Guvernul Republicii Moldova întreprinde măsurile necesare pentru a asigura executarea tratatelor.</u></p> <p>În corespundere cu prevederile art. 12 alin. (4) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, la îndeplinirea atribuțiilor sale, <u>Agentia</u></p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p><u>Națională pentru Reglementare în Energetică contribuie la realizarea de către Republica Moldova a angajamentelor asumate în baza acordurilor internaționale.</u></p> <p>Astfel, întru realizarea principiilor stabilite de cardul normativ în vigoare și respectiv motivarea imperativului de conectare la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică a clădirilor noi aducem următoarele argumente:</p> <p>a) Eficiență și fiabilitate îmbunătățită a furnizării de agent termic, o calitate mai bună a serviciilor de încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră (ACM);</p> <p>b) Posibilitatea consumatorului să regleze consumul de energie termică în conformitate cu necesitățile aferent confortului termic și posibilitățile de plată;</p> <p>c) Contorizarea individuală a consumului de căldură și independența față de vecini;</p> <p>d) Posibilitatea conectării/deconectării încălzirii în fiecare</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>apartament la dorința consumatorului;</p> <p>e) Aprovizionarea permanentă cu apă caldă de consum la nivelul apartamentului;</p> <p>f) Reducerea cheltuielilor pentru energia termică cu cca 10% în urma instalării punctelor termice individuale, iar în urma integrării cu sistemul intern de aprovizionare cu energie termică de tip orizontal cu cca 30%;</p> <p>g) Îmbunătățirea considerabilă a calității serviciului furnizat în blocurile respective;</p> <p>h) Trecerea de la sistem de distribuție a energiei termice „dirijat de producere” la sistem „dirijat de consum”;</p> <p>i) Reducerea pierderilor de energie termică înregistrate pe rețelele de transport și distribuție a agentului termic;</p> <p>j) Izolarea hidraulică a sistemelor de încălzire a clădirilor și de preparare ACM de circuitul sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SACET);</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		<p>k) Îmbunătățirea calității aerului în municipiile vizate datorită reducerii cantității de noxe din aer generate de SACET;</p> <p>l) Organizarea evidenței comerciale a consumurilor de energie termică și apă caldă menajeră pentru fiecare bloc locativ;</p> <p>m) Depistarea la timp a unor eventuale avarii;</p> <p>n) Creșterea sarcinii globale de energie termică a CET-urilor, reducerea componentei de cheltuieli fixe din tarif și, ca rezultat, crearea premiselor pentru reducerea tarifelor la consumatorul casnic;</p> <p>o) Economii de energie primară (gaze naturale) din producerea combinată a energiei termice și electrice, respectiv reducerea importurilor de energie;</p> <p>p) Livrări suplimentare de energie electrică și termică, implicit, creșterea gradului de securitate în alimentarea cu energie electrică și termică;</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p style="text-align: center;"><u>La pct. 4, art. 6² alin. (1), se propune să fie expus în următoarea redacție:</u></p> <p>cuvântul „necesare” de substituit cu sintagma „în conformitate cu prevederile Metodologiei tarifare”.</p> <p>Argumentare: În conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 și a Regulamentului privind furnizarea energiei termice, toate racordările, reconectările instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorilor la rețeaua termică se efectuează din contul consumatorului și acest principiu este corect și urmează a fi aplicat, similar altor sectoare reglementate, al gazelor naturale, electroenergetic și sectorul public de alimentare cu apă și de canalizare. Unii consumatori de energie termică nu trebuie să plătească cheltuielile altor consumatori de energie termică. Întru promovarea cogenerării sau utilizării energiei termice prin racordare, reconectarea instalațiilor de utilizare la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică pot fi utilizate surse din alte fonduri, dar nu din contul consumatorilor, inclusiv cei casnici. Cheltuielile pentru reconectare urmează fiecare solicitant să le suporte individual.</p>	<p>q) Îmbunătățirea situațiilor financiare la furnizorii de energie termică și, implicit, majorarea impozitelor în bugetul de stat achitate de către întreprinderi, precum și a dividendelor în bugetul de stat, care duc la creșterea produsului intern brut;</p> <p>r) Creșterea siguranței în edificiile conectate la SACET, având în vedere că cazanele/centralele pe gaze naturale prezintă un grad sporit de pericol pentru consumatori.</p> <p>Se acceptă A fost operată modificarea respectivă pentru pct. 4, art. 6² alin. (4)</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Or, potrivit prevederilor Legii nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, Agenția examinează și aprobă planurile investiționale, dar nu include obiecte în planurile investiționale ale întreprinderilor. Eficiența economică este unul din criteriile de bază în acest sens, care poate justifica acceptarea în scopuri tarifare a unor investiții efectuate de către întreprinderile energetice, care presează servicii la tarife reglementate.</p> <p>Nu este justificată legal efectuarea investițiilor care duc la majorarea cheltuielilor, ce urmează a fi incluse în tarifele la energia termică și drept consecință, duc la majorarea nejustificată a tarifelor pentru furnizarea energiei termice.</p> <p>Urmează de luat în considerație și faptul că, instituțiile au dreptul legal de a poseda, administra și gestiona resursele sale financiare, precum și procesul de producere a energiei termice, reieșind din eficiența economică, la viziunea proprie. Acest drept este garantat de mai multe acte legislative, inclusiv Constituția Republicii Moldova, Codul Civil, CEDO, etc.</p> <p>10. <u>La pct. 5 sbp. 1) Articolul 7 alin. (1) lit. f¹) cuvintele ”elaborarea și aprobarea actului normativ...”</u>, de substituit cu cuvintele „<i>elaborează și aprobă actul normativ (...)</i>”, iar în continuare după text.</p> <p>11. <u>La pct. 7 sbp. 1) Articolul 9 alin. (2), completarea cu lit. r), urmează a fi exclusă.</u></p> <p>Argumentare: În temeiul prevederilor art. 9 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Agenția aprobă tarifele reglementate pentru producerea energiei termice, pentru serviciul de distribuție a acesteia, pentru furnizarea energiei termice, pentru energia termică livrată consumatorilor de către unitățile termoelectrice, precum și pentru apa caldă menajeră, calculate în conformitate cu metodologiile aprobate.</p> <p>În conformitate cu art. 7 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, Agenția aprobă prețurile reglementate pentru energia electrică și energia termică produsă de centralele electrice de termoficare urbane. Concomitent, art. 86 alin (6) din Legea nr. 107 din 27.05.2016 prevede că, prețurile și tarifele reglementate se determină în conformitate cu metodologiile de calculare,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În perioada anterioară cele două întreprinderi în domeniul termoelectric au acumulat datorii istorice substanțiale. Suplimentar, menționăm că, la moment de asemenea există problema aferent situației financiare dificile a celor 2 unități termoelectrice, în condițiile în care, pentru perioada precedentă de reglementare s-a înregistrat deficit de surse financiare pentru acoperirea cheltuielilor strict necesare activităților reglementate, ce a condus la</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aprobare și aplicare a acestora, elaborate și aprobate în conformitate cu prezenta lege.</p> <p>Potrivit prevederilor pct. 8 al Metodologiei tarifare nr. 396/2019 din 01.11.2019 componenta de corectare a venitului reglementat reprezintă valoarea rezultată din diferența dintre venitul reglementat actualizat pentru anul precedent și cel efectiv înregistrat în aceeași perioadă (excedent sau deficit tarifar). Dacă venitul efectiv înregistrat într-o anumită perioadă de gestiune nu se modifică ca urmare a înregistrărilor financiar-contabile, venitul reglementat aferent perioadei (perioadelor) precedente se poate modifica urmare a intervenției diversilor factori aliatori, care nu sunt gestionați nemijlocit de către reglementator și care pot determina modificarea semnificativă a valorii componente de reglementare pentru perioadele precedente de reglementare (ex. litigii judiciare aferente perioadelor precedente dintre reglementator și titularul de licență, litigii judiciare aferente perioadelor precedente dintre titularul de licență și furnizori cu impact direct asupra consumurilor și cheltuielilor directe și indirecte și a cuantumului componente de corectare, facturarea incorectă de către furnizor a bunurilor procurate de unitatea termoelectrică, constatări privind deficiențe / încălcări în activitate ca urmare a realizării ulterioare a misiunilor de control de către ANRE sau alte instituții de control, etc.).</p> <p>În procesul de reglementare a titularilor de licență din sectorul termoelectric s-au manifestat circumstanțele respective.</p> <p>ANRE în prezent examinează cererea unui titular de licență privind recalcularea componente de corectare pentru anii 2017-2020, ca urmare a divergențelor stabilite privind corectitudinea facturării de către furnizor a serviciilor prestate și cheltuielile efective înregistrate de titularul de licență și cele incluse în scopuri tarifare.</p> <p>În concluzie menționăm că, prevederile legale în vigoare permit pe deplin titularilor de licență să-și recupereze toate cheltuielile justificate suportate, iar propunerea de modificare a legii prin impunerea aprobării de către autoritatea de reglementare a unei hotărâri separate privind aprobarea componente de reglementare, va antrena Agenția în diverse procese de ordin judiciar, care va genera</p>	<p>dificultăți în onorarea principalelor obligații: salariale, contractuale față de furnizorul de gaze naturale, de executare a reparațiilor și investițiilor obligatorii pentru asigurarea pregătirii către sezonul următor de încălzire, de respectare a angajamentelor asumate prin Acordurile internaționale.</p> <p>Astfel, având în vedere imperativul subiectului abordat, pentru, a nu exista divergențe dintre reglementator și unitățile termoelectrice, precum și pentru asigurarea fiabilității financiare a întreprinderilor din sectorul energetic, care asigură servicii de importanță socială, propunerea respectivă nu se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>consum de resurse administrative și de timp cu eficiență foarte redusă, determinate de aplicarea de către autoritatea de reglementare a principiului fundamental cu privire la acceptarea în structura venitul reglementat aferent perioadei (perioadelor) precedente a cheltuielilor minime și strict necesare activității desfășurate.</p> <p>12. Pct. 7, Articolul 9 alin. (2), propunem de completat cu litera b¹, cu următorul conținut:</p> <p><i>“b¹) aprobă, în condițiile prezentei legi, planurile anuale de investiții ale titularilor de licență, realizarea acestora, planurile de dezvoltare și valorile admise ale pierderilor normative de energie termică”.</i></p> <p>13. La pct. 7 sbp. 1 Articolul 9 alin. (2) lit. s) de modificat și de expus în următoarea redacție: „s) examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 180 de zile calendaristice, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate în termen de cel mult 120 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi termoelectrice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate”.</p> <p>Argumentare: Potrivit prevederilor pct. 15 al Regulamentului privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 286/2018 din 17.10.2018, Agenția examinează cererea titularului de licență în termen de cel mult 180 de zile calendaristice de la data înregistrării, în modul stabilit de prezentul Regulament, cu adoptarea unei hotărâri în privința acesteia.</p> <p>Exercițiul de examinare și aprobare a proiectelor cheltuielilor de bază și a prețurilor și tarifelor reglementate din sectorul termoelectric este unul laborios în virtutea specificului complex al proceselor de producere în regim de cogenerare, al proceselor de distribuție și furnizare a energiei termice și resurselor atrase în acest scop, al mărimii întreprinderilor și capitalurilor antrenate, precum și a impactului social și economic pe care îl au în cadrul economiei naționale. Considerăm, că propunerea de restrângere a termenilor de examinare a cheltuielilor de bază și a</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Pentru a aduce în concordanță a Legii nr. 92/2014 cu proiectul de Lege de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și asigurarea uniformizării rigorilor legale față de toți subiecții sectorului energetic, în măsura în care acest lucru este oportun;</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>prețurilor/tarifelor reglementate va diminua substanțial calitatea valorilor aprobate și gradul de justificare a valorilor respective.</p> <p>De exemplu, cererea privind aprobarea cheltuielilor de bază pentru anul 2020 a S.A. „Termoelectrica” în cuantum de 455 199 mii lei a fost efectiv examinată aproximativ 9 luni (<i>termenul a fost extins ca urmare a necesității titularului de licență pentru a prezenta informații și documente suplimentare solicitate de Agenție</i>) și a permis diminuarea cheltuielilor solicitate cu 80 849 mii lei.</p> <p>Cererea privind aprobarea cheltuielilor de bază pentru anul 2020 a S.A. „CET-Nord” în cuantum de 102 745 mii lei a fost examinată efectiv circa 3,5 luni și s-a soldat cu diminuarea valorii solicitate cu 13 564 mii lei.</p> <p>Cererea privind aprobarea cheltuielilor de bază pentru anul 2020 a S.A. „Apă-Canal Chișinău” în cuantum de 10 670 mii lei fiind examinată s-a finalizat cu diminuarea valorii solicitate cu 2 692 mii lei.</p> <p>Atenționăm că, procesul de examinare și aprobare nu este unul arbitrar, dar necesită resurse și timp, responsabilități și efort specific pentru o examinare complexă și o abordare justificată a acțiunilor Agenției, atât sub aspect economic, cât și sub aspect juridic. Or, propunerea de restrângere a termenilor de examinare de cel mult 120 de zile calendaristice va avea un impact negativ asupra valorilor examinate și aprobate de Agenție. Agenția a respectat permanent termenii prescriși pentru examinarea cheltuielilor de bază și a prețurilor/tarifelor reglementate și nu a înregistrat reclamații din partea unităților termoelectrice cu privire la nerespectarea și tergiversarea termenului limită privind aprobarea hotărârilor. În acest context, reieșind din experiența reglementatorului dar și a argumentelor expuse mai sus, cererile privind cheltuielile de bază pot fi examinate în termeni reali de cel mult 180 de zile calendaristice, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate în termen de cel mult 120 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare.</p> <p>14. <u>La pct. 7 sbp. 1), la Articolul 9 alin. (2) lit. t), de exclus textul ”Noile prețuri/tarife reglementate vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a prețurilor de achiziție a combustibilului.”</u></p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Argumentare: Potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) și (2) din Codul civil al RM, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.</p> <p>Suplimentar, potrivit art. 16 alin. (10) din Legea nr. 174 din 21.09.2017 cu privire la energetică, Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii din momentul adoptării sau de la data publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și produc efecte juridice obligatorii până la eventuala anulare a acestora de o hotărâre judecătorească executorie.</p> <p>De asemenea potrivit art. 1 alin. (5) din Legea nr. 173 din 06.07.1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, actele oficiale nominalizate la alin. (1), intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial sau la data indicată în text. Actele oficiale ce intră în vigoare la data prevăzută în textul actului respectiv se publică în Monitorul Oficial în termen de 10 zile de la data adoptării.</p> <p>Astfel, normele legale menționate nu permit și nu condiționează intrarea în vigoare a actului administrativ de „(...) data intrării în vigoare a prețurilor de achiziție a combustibilului”. Or, la înaintarea cererii de aprobare a tarifelor titularul de licență deja are încheiat contract de achiziție a combustibilului, iar aceasta ar semnifica aprobarea de către ANRE a unor hotărâri cu efect retroactiv, aplicabile pentru perioada anterioară, de la momentul încheierii contractului de achiziție a combustibilului, fapt care contravine prevederilor legale enunțate supra.</p> <p>15. La pct. 7 sbp. 3), Articolul 9 alin. (4) lit. e) după sintagma „<i>titularul de licență</i>”, de completat cu cuvintele „<i>și să aplice</i>”, iar în continuare după text.</p>	<p>Se acceptă parțial Cuvintele „și să aplice”, au fost substituite cu cuvântul „aplicarea”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>16. <u>La pct. 15 sbp. 2), la Articolul 21 alin. (2) lit. j) de exclus</u>, deoarece sintagma „<i>prin actele normative</i>” este un termen generic și nu se face referire la actele normative concrete.</p> <p>Prin urmare norme de genul dat pot crea incertitudine pentru viitor și urmează a fi excluse sau dacă este necesar, de indicat concret denumirea actelor normative/legislative în vigoare care trebuie să fie aplicate în cazuri concrete.</p> <p>17. <u>La pct. 15 sbp. 3), Articolul 21 alin. (3)</u> urmează de reformulat, concretizat și expus într-o altă redacție. Or, <u>legislatia în vigoare</u>, precum și Metodologia tarifară nr. 396/2019 din 01.11.2019 cu privire la calcularea, aprobarea și aplicarea prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, <u>nu prevede acceptarea în scopuri tarifare</u> constituirea și finanțarea de către consumatori a diverselor tipuri de fonduri create în cadrul unităților termoelectrice.</p> <p>În particular, alocarea mijloacelor financiare pentru constituirea rezervelor de combustibil alternativ, este prerogativa primordială a producătorului de energie (din surse proprii, atrase, împrumutate, etc.) și nu poate fi atribuită în sarcina consumatorilor de energie termică prin majorarea <i>neargumentată</i> a tarifului reglementat la energia termică consumată, dar și a prețului de producere a energiei electrice în regim de cogenerare, cu valoarea resurselor financiare alocate pentru completarea fondului de achiziție a combustibilului alternativ de rezervă.</p> <p>Agenția nu pune la îndoială necesitatea de constituire a fondurilor de rezervă, dar <u>alocarea resurselor pentru aceste scopuri nu poate fi efectuată din contul și pe seama consumatorilor</u>.</p> <p>Subliniem, că resursele financiare alocate pentru diverse fonduri de rezervă pe care le consideră unitatea termoelectrică oportune, sub aspect financiar-contabil, nu reprezintă costuri și cheltuieli.</p> <p>Respectiv, resursele alocate pentru constituirea rezervelor de combustibil alternativ, nu reprezintă cheltuieli directe de producere determinate de consumul de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere (art. 86 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele anturale, art. 69 alin. (2) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică)</p> <p>Se acceptă</p> <p>Această propunere nu va fi modificată și se va expune conform versiunii în vigoare a Legii. (3) Producătorii vor crea, în funcție de necesitate, rezerve de combustibil suficiente pentru a acoperi necesarul pentru producerea energiei termice în sezonul rece.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>combustibil în scop de producere, dar resurse alocate constituirii și <u>completării stocurilor</u>.</p> <p>Stocurile, în conformitate cu reglementările financiar-contabile, pot fi atribuite cheltuielilor curente pe măsura consumurilor, și nu în funcție de alocarea resurselor pentru completarea stocurilor și rezervelor.</p> <p>Respectiv, cantitățile de combustibil alternativ din stocurile de rezervă pot fi acceptate în scopuri tarifare pe măsura consumului efectiv sau planificat pentru o anumită perioadă de gestiune (<i>cu monitorizare continuă din partea regulatorului</i>), dar nicidecum pentru acumulări și completări a fondului de achiziție de combustibil alternativ (stocuri).</p> <p>În acest context, Agenția își exprimă dezacordul cu privire la intenția de a plasa pe seama consumatorilor alocarea resurselor pentru constituirea fondurilor de rezerve de orice tip. Or, aceasta contravine și prevederilor art. 3 alin. (9), art. 4 lit. f), art. 6 alin. (3) lit. c) și art. 9 alin. (2) lit. o) a Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.</p> <p>Respectiv, Agenția propune următoarea redacție a aliniatului (3): „(3) <i>Din fondul de achiziție a combustibilului alternativ de rezervă, aprobat de către Guvern, producătorii vor crea, în funcție de existența infrastructurii necesare, rezerve de combustibil alternativ suficiente pentru a acoperi necesarul pentru producerea energiei termice în sezonul rece.</i>”</p> <p>18. <u>La Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării</u>, la art. 21¹ alin. (4), în conținutul normei, propunem substituirea termenului „să desfacă” cu sintagma „să rezoluționeze, (...)”, iar în continuare după text.</p> <p>Argumentare: Substituirea sintagmei menționate este necesară și oportună, în scopul aducerii normei în conformitate cu prevederile Codului civil, care operează cu noțiunea de „rezoluțiune” a contractului.</p> <p>19. <u>La pct. 20, Articolul 28¹ alin. (1) lit. d) al proiectului de Lege</u>, propunem să fie exclusă sintagma „să amplaseze birouri și locuințe pe șantier”. Or, această sintagmă creează pericol pentru comiterea abuzurilor de această normă din partea titularilor de licențe, prin interpretarea ei eronată și extensivă. Menționăm că, „<i>terenurile și alte bunuri</i>” reprezintă proprietate a consumatorilor, iar utilizarea de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>către unitățile termoelectrice a spațiilor consumatorilor fără acordul acestora, reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate, prevăzut de art. 9 alin. (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.</p> <p>Stabilirea unui drept al titularului de licență de a amplasa birouri sau locuințe pe șantier, este incompatibil cu prevederile cadrului legal în vigoare.</p> <p>Există cazuri în care titularii de licență și-au înregistrat arbitrar dreptul de proprietate asupra subsolurilor/încăperilor, care aparțineau blocurilor de locuit cooperatiste, construite în totalitate de locatari. Unii locatari ai blocurilor de locuit au aflat ulterior că au fost deposedați ilegal de bunuri și au acționat în instanță furnizorul de energie termică, pentru a-și revindeca bunurile din proprietatea ilegală a titularului de licență. De menționat că, <u>suprafețele locurilor de uz comun, acaparate în proprietate de titularii de licență, depășesc suprafețele necesare pentru instalarea echipamentelor de furnizare și distribuție a energiei termice.</u></p> <p>20. La pct. 20, Articolul 28 alin. (2) de exclus sintagma „fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților”.</p> <p>21. La pct. 20, Articolul 28 alin. (4) de exclus sintagma „fără a fi necesară obținerea acordului proprietarului terenurilor sau ai bunurilor imobile respective”.</p> <p>22. La pct. 20, Articolul 28¹ alin. (1) se face referire la art. 28 alin. (4). Spațiile/încăperile nelocative la fel reprezintă proprietate a consumatorilor, iar</p>	<p>Nu se acceptă În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere (art. 74 alin. 1¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele anturale, art. 57 alin. 1¹ din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică)</p> <p>Nu se acceptă În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere (art. 74 alin. 2¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele anturale, art. 57 alin 2¹ din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică)</p> <p>Nu se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>utilizarea de către unitățile termoelectrice a spațiilor consumatorilor fără acordul acestora, reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate, prevăzut de art. 9 alin. (2) și art. 46 din Constituția Republicii Moldova.</p> <p>23. <u>La pct. 23, Articolul 36 alin. (4¹) de exclus.</u></p> <p>Argumentare: Art. 43 alin. (1) al din Legea nr. 92/2014, stabilește expres obligațiile părților privind instalarea echipamentelor de măsurare a energiei termice și locul de instalare. Instalarea echipamentului de măsurare poate fi efectuată <u>doar la punctul de delimitare a proprietății</u>, după cum prevede noțiunea expusă la art. 5 și prevederile art. 43 alin. (1) din Legea nr. 92 din 29.05.2014.</p> <p>Potrivit art. 43 alin. (1) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 în vigoare, distribuitorii de energie termică sunt responsabili de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare instalate în gospodăriile consumatorilor casnici <u>la punctul de delimitare a proprietății</u>. Cheltuielile efective suportate se iau în calcul la stabilirea tarifului pentru energia termică furnizată. Celelalte categorii de consumatori suportă toate cheltuielile legate de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea, înlocuirea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare.</p> <p>În <u>punctul de delimitare furnizorul are instalate echipamente de măsurare a energiei termice</u>, iar sistemele interne de încălzire nu sunt în proprietatea furnizorului de energie termică, instalarea echipamentelor de măsurare a energiei termice pentru fiecare apartament nu este o obligativitate pentru întreprindere.</p> <p>Dacă locatarii doresc instalarea contoarelor în fiecare apartament, acest lucru urmează să fie efectuat din contul proprietarilor/chiriașilor, ultimii urmând să suporte toate cheltuielile pentru procurarea, instalarea, verificarea lor metrologică,</p>	<p>La pct. 20, Articolul 28¹ alin. (1) este menționat că „La exercitarea dreptului menționat, unitățile termoelectrice, cu acordul prealabil al proprietarului/propietarilor terenului sau al imobilului”.</p> <p>Respectiv, este prevăzut acordul prealabil al proprietarului/propietarilor terenului sau al imobilului.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu art. 6 alin. (2) lit. a) și c) din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, <u>principiile politicii de stat în sectorul termoelectric îl reprezintă promovarea și asigurarea competitivității în sectorul termoelectric</u>, precum și promovarea eficienței energetice, a producerii energiei termice din surse regenerabile și a producerii energiei termice prin cogenerare, inclusiv prin procurarea prioritară a energiei termice produse de centralele electrice de termoficare și de centralele de producere a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>etc.</p> <p>Potrivit art. 36 alin. (4) din Legea nr. 92 din 29.05.2014, distribuitorii efectuează extinderea rețelelor lor termice în funcție de creșterea cererii de energie termică, astfel încât să fie asigurată fiabilitatea și continuitatea în livrarea energiei termice către consumatori, de asemenea să fie asigurați parametrii de calitate ai serviciului de distribuție a energiei termice <u>la punctul de delimitare</u>.</p> <p>Articolul 37 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 prevede că, consumatorul de energie termică are dreptul să i se livreze energia termică până <u>la punctul de delimitare</u> cu rețelele termice ale distribuitorului la parametrii de calitate ce corespund prevederilor prezentei legi și contractului încheiat cu furnizorul.</p> <p>Exigențele art. 11 alin. (2) pct. 3) din Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu stabilesc expres punctele de delimitare la rețelele de alimentare cu energie termică prin sistemul centralizat.</p> <p>Totodată, art. 45 alin. (1) prevede că, tarifele reglementate pentru producerea energiei termice, pentru serviciul de distribuție a energiei termice, pentru furnizarea energiei termice și tarifele la energia termică livrată consumatorilor, inclusiv pentru apa caldă menajeră, se aprobă de Agenție conform metodologiilor tarifare prestabilite.</p> <p>Pct. 14 din Metodologia tarifară de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 396 din 01.11.2019 prevede expres că, „Costurile aferente serviciului de distribuție și furnizare a energiei termice sunt constituite din cheltuielile necesare și <u>justificate de la punctul de intrare în rețeaua termică până la punctul de delimitare</u> între rețeaua termică și instalațiile de utilizare a energiei termice ale consumatorilor”, iar pct. 18. sbp. 3) stipulează că „în costurile reglementate nu se includ cheltuielile aferente executării lucrărilor de proiectare și construcție, procurarea utilajului, repararea și întreținerea obiectelor din fondul locativ, de menire comunală, social-culturală și altor obiecte, executării lucrărilor (serviciilor) auxiliare, ce nu sunt legate de activitatea reglementată a titularului de licență”.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Scopul instalării echipamentului de măsurare este măsurarea cantității de energie termică pentru facturarea acesteia. Măsurarea repetată, în mai multe locuri de consum, cu excepția punctului de delimitare, nu este necesară din punct de vedere tehnic și nu este justificată din punct de vedere al eficienței economice.</p> <p>Totodată, conform proiectului Legii propus, în condițiile în care vor fi instalate echipamente de măsurare la consumatorii casnici, nu doar în punctul de delimitare, în tarif vor fi incluse cheltuieli suplimentare nejustificate, care vor fi suportate de toți consumatorii, ceea ce nu este echitabil față de consumatorii care locuiesc în blocuri locative ce nu dispun de puncte termice individuale, iar distribuția agentului termic se efectuează pe verticală, dar nu pe orizontală.</p> <p>Cele afirmate anterior, sunt confirmate și prin deciziile instanței de judecată. Or, modificările expuse de autor la art. 36 alin. (4¹) la proiectul de Lege, au fost considerate inadmisibile și de instanța, care a respins acțiunea SA „Termoelectrica” ca nefondată, prin care ultimul solicita anularea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE nr. 468/2017 din 30.11.2017, în partea în care nu a fost acceptat de Agenție proiectul „Complexul locativ „Glorinal”, Instalarea a 1190 unități de echipamente de măsurare a energiei termice” din Planul de investiții al SA „Termoelectrica” pentru anul 2017.</p> <p>24. La pct. 25 art. 40 alin. (2¹), alin. (3) lit. c¹) și m¹) de exclus.</p> <p>Argumentare: Conform art. 40 alin (1), (2) și (5) al Legii nr. 92/2014, furnizarea energiei termice se efectuează numai în baza contractului de furnizare a energiei termice, <u>încheiat între unitățile termoelectrice sau între unitatea termoelectrică și consumator</u>. În continuare, în sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași. Dacă în cadrul blocului de locuit sunt amplasate spații nelocuibile în proprietatea/folosința/gestiunea terților, furnizorul încheie contracte de furnizare a energiei termice în mod separat cu fiecare proprietar/chiriaș/ gestionar al spațiilor</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu art. 3 din Legea nr. 187/2023 cu privire la condominiu este specificată noțiunea de servicii intermediare – servicii, inclusiv de utilități publice, cum ar fi alimentarea cu energie termică, salubritatea, asigurarea cu apă, canalizarea și epurarea apelor uzate și pluviale, de care se folosesc ori se pot folosi proprietarii unităților și posesorii acestora, dar care, în funcție de situația concretă a condominiului, din motive tehnice sau legale, trebuie</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>nelocuibile, cu condiția instalării obligatorii a echipamentului de măsurare. Titularul de licență nu poate refuza încheierea unui contract de furnizare a energiei termice cu un potențial consumator, care a îndeplinit toate condițiile impuse prin lege pentru încheierea contractului.</p> <p>Modul de încasare a plăților pentru apa caldă menajeră este stabilită la pct. 11 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 (Monitorul Oficial nr. 29-31/263 din 28.02.2002), (în continuare Regulamentul nr. 191 din 19.12.2002).</p> <p>Potrivit pct. 10 din Anexa nr. 5 al Hotărârii de Guvern nr. 191 din 19.02.2002, furnizorii energiei termice vor calcula consumul de energie termică folosită pentru încălzirea apei, reieșind din volumul apei consumate (înregistrat de contoare) și parametrul termic înregistrat în punctul de evidență.</p> <p>Formula de calcul pentru cantitatea de energie termică utilizată pentru încălzirea apei este stabilită în pct. 11 al Anexei nr. 5 la Regulamentul nr. 191 din 19.02.2002, unde este stipulat că consumul de apă caldă menajeră de către consumator în perioada de calcul este egal cu consumul de apă înregistrat de contorul instalat la consumator. Reieșind din cele expuse, plata pentru energia termică utilizată pentru încălzirea apei, trebuie să fie încasată de la locatarii care au consumat apa caldă menajeră, reieșind din volumul de apă caldă menajeră consumată.</p> <p>Potrivit pct. 7 și pct. 8 din Anexa nr. 5 la Regulamentul nr. 191 din 19.02.2002, „7. Recepția și punerea în funcțiune a contoarelor se va efectua în prezența consumatorului și a reprezentantului furnizorului (gestionarului). Totodată, se va încheia un contract de aprovizionare cu apă potabilă și apă caldă menajeră (de modelul anexat), la care se va anexa actul privind montarea și punerea în funcțiune a contorului (anexa nr. 1 la contract). 8. Achitarea apei consumate se va face în temeiul indicațiilor contoarelor, începând cu ziua în care s-a efectuat recepția contoarelor conform actului respectiv”.</p>	<p>intermedie de către asociație în temeiul contractului cu furnizorul și nu pot fi contractate individual de către proprietarii ori posesorii unităților ori facturate individual acestora;</p> <p>Astfel, aceste servicii se prestează chiar dacă nu există un contract, respectiv, consumatorii beneficiază necondiționat de aceste servicii. Un exemplu elocvent ar fi Metodologia privind repartizarea consumului direct/indirect de energie termică între consumatorii unui bloc locativ conectat la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 752/2023 pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191/2002.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Administratorul blocului locativ are obligația să urmărească, ca operatorii prestatori de servicii să efectueze la timp verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare a energiei termice și apei calde menajere, instalate la punctul de delimitare a proprietății, pentru a asigura înregistrarea corectă a volumului de energie termică și apă caldă menajeră.</p> <p>Exigențele pct. 10 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 prevede că, pierderile lunare de energie termică de la scurgeri și prin sectoarele neizolate ale sistemelor termice interne din blocurile locative se trec la pierderile furnizorului sau gestionarului care le deservește, iar pierderile de la scurgeri prin sectoarele neizolate ale rețelelor termice de tranzit – la pierderile furnizorului. Repartizarea energiei termice ca cote părți reieșind din diferența dintre suma contoarelor locuințelor și contorul de la branșamentul blocului de locuit, practic scutește administratorii fondului locative de obligația de a izola rețelele termice interne din blocurile locative și de a le deservi tehnic, pentru a evita pierderile de energie termică de la scurgeri.</p> <p>Ca consecință toate aceste pierderi de energie termică în rețelele interne din blocurile locative vor fi înaintate illegal spre plată locatarilor blocurilor locative.</p> <p>Suplimentar, pct. 9 al Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002 mai prevede că, în cazul scurgerilor de apă caldă menajeră de la rețelele interne ale blocului locativ, se întocmește un act, semnat de reprezentantul gestionarului și 2-3 locatari, iar volumele tuturor scurgerilor de apă caldă menajeră se trec la pierderile gestionarului, conform tarifelor stabilite pentru populație.</p> <p>În cazul depistării scurgerilor din vina consumatorilor, dacă pe parcursul lunii în rețelele din subsol sau la etajul tehnic al blocului locativ contorizat nu s-au produs scurgeri, volumele scurgerilor vor fi achitate de partea vinovată. Partea vinovată este consumatorul în apartamentul/încăperea locuibilă în cămin (încăperea nelocuibilă) a căruia au fost depistate scurgeri sau contoare deteriorate și alte încălcări, inclusiv cele ce au avut loc până la locurile în care sunt instalate contoarele din apartamente/încăperile locuibile în cămine (încăperile nelocuibile), iar atunci când scurgerile s-au produs de la rețelele interne de utilizare comună - persoana responsabilă de exploatarea acestora.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Scurgerile depistate vor fi confirmate printr-un act semnat de reprezentantul gestionarului și proprietarul, chiriașul și locatarul apartamentului/încăperii locuibile în cămin sau încăperii nelocuibile.</p> <p>Reieșind din prevederile Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002, gestionarul fondului locativ mai are obligația de a verifica și depista locatarii blocului care consumă fraudulos apa caldă menajeră, precum și de a verifica numărul persoanelor care locuiesc de facto în apartamentele necontorizate, pentru a repartiza corect volumul de apă înregistrat de contorul blocului, conform normelor de consum.</p> <p>În aceste circumstanțe, normele indicate supra redau expres și explicit mecanismul legal de distribuire a cantității de energie termică consumată în cazul în care există diferența de volum pentru consumul de apă caldă menajeră înregistrat de echipamentul de măsurare, instalat la brașamentul blocului locativ și volumul prezentat de către locatari.</p> <p>Astfel, la moment nu există teme legal și juridic de calculare și impunere spre plată consumatorilor volumele de apă caldă menajeră și a energiei termice utilizate pentru prepararea ei, sub formă de „cotă parte”. Or, această repartizare contravine prevederilor legale și încalcă drepturile consumatorilor finali, prin impunerea ilegală spre plată a pierderilor energiei termice în rețelele interne ale blocurilor și a volumelor apă caldă menajeră sub formă de cota parte.</p> <p>Repartizarea către locatari a cantității de apă caldă menajeră și energie termică pentru prepararea apei calde, sub formă de cote-părți, determinate ca diferența dintre volumul consumului de apă caldă menajeră înregistrat de echipamentul de măsurare instalate la brașamentele blocurilor locative și volumul indicat de echipamentele de măsurare instalate la consumator este ilegală.</p> <p>Exercitarea conștiincioasă a atribuțiilor sale de către gestionarul fondului locativ, va contribui la dispariția diferenței dintre volumele de apă caldă menajeră înregistrate de echipamentele de măsurare instalate la brașamentele blocurilor locative și cele raportate de locatari, precum și cele de energie termică, destinată pentru prepararea apei calde menajere.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>25. La pct. 28, Articolul 42¹ alin. (6), după cuvintele „în termen de o lună” de completat cu următorul text: „conform prescripției eliberate de către administratorul fondului locativ și/sau unitatea termoeenergetică, și să informeze administratorul fondului locativ și/sau unitatea termoeenergetică despre executarea acesteia”, iar în continuare după text.</p> <p>Argumentare: Necesitatea operării modificării enunțate, este expusă la pct. 2 al prezentului Aviz.</p> <p>26. La pct. 29 din proiectul de Lege, Agenția reiterează că, la art. 43 nu se acceptă completarea cu alineatele noi (1¹) și (1²), din următoarele considerente.</p> <p>Art. 43 alin. (1) din Legea nr. 92/2014, stabilește expres obligațiile părților privind instalarea echipamentelor de măsurare a energiei termice și locul de instalare. Instalarea echipamentului de măsurare poate fi efectuată doar la punctul de delimitare a proprietății, după cum prevede art. 11 alin. (2) pct. 3) din Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu, noțiunea expusă la art. 5 și prevederile art. 43 alin. (1) din Legea nr. 92 din 29.05.2014.</p> <p>În blocurile locative contractele de furnizare a energiei termice sunt încheiate cu administratorul fondului locativ sau consumator, în punctul de delimitare furnizorul are instalate echipamente de măsurare a energiei termice, iar sistemele interne de încălzire nu sunt în proprietatea furnizorului de energie termică.</p> <p>Mai mult ca atât, art. 40 alin. (2) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 prevede expres că, în sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași.</p> <p>Norma menționată prevede expres că, furnizorul este în drept să încheie un singur contract de furnizare a energiei termice cu administratorul fondului locativ respectiv. Corespunzător, în fiecare bloc se instalează un singur echipament de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Statul promovează distribuția pe orizontală a energiei termice pentru eficiență crescută și beneficii durabile, reducând pierderile de căldură și costurile pentru consumatori, sprijinind în același timp obiectivele de mediu și asigurând o fiabilitate sporită în furnizarea căldurii pentru comunități. Această abordare nu doar contribuie la sustenabilitate, dar și la coeziunea socială prin asigurarea unui acces echitabil la servicii esențiale.</p> <p>Pentru a susține investițiile în infrastructura energetică, este esențial ca Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică să adopte o politică favorabilă, facilitând și promovând inițiativele de modernizare și eficientizare aferent investițiilor în interiorul blocului locativ, exclusiv pentru distribuția pe orizontală.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>măsurare la punctul de delimitare, dar nu este obligat să suporte cheltuieli pentru instalarea echipamentelor de măsurare la fiecare locatar al blocului în parte.</p> <p><u>Dacă locatarii doresc instalarea contoarelor în fiecare apartament, acest lucru urmează să fie efectuat exclusiv din contul acestor proprietari/chiriași, ultimii urmând să suporte toate cheltuielile pentru procurarea, instalarea, verificarea lor metrologică, etc., fără ca aceste cheltuieli să fie puse pe seama tuturor consumatorilor.</u></p> <p>Astfel, scopul instalării echipamentului de măsurare este măsurarea cantității de energie termică pentru facturarea acesteia. Măsurarea repetată, în mai multe locuri de consum, cu excepția punctului de delimitare, nu este necesară din punct de vedere tehnic și nu este justificată din punct de vedere al eficienței economice.</p> <p>Totodată, conform proiectului Legii propus, în condițiile în care un consumator casnic, va solicita instalarea mai multor echipamente de măsurare, nu doar la punctul de delimitare, cu acordul distribuitorului, în tarif vor fi incluse cheltuieli suplimentare nejustificate, care vor fi suportate de toți consumatorii, ceea ce nu este echitabil față de consumatorii care locuiesc în blocuri locative ce nu dispun de puncte termice individuale, iar distribuția agentului termic se efectuează pe verticală, dar nu pe orizontală.</p> <p>Argumentări suplimentare pentru ne acceptarea completării art. 43 cu alineatele noi (1¹) și (1²), au fost expuse și la pct. 22 al prezentului Aviz.</p> <p>În aceste condiții, alin. (1¹) și (1²) la art. 43 al proiectului de lege, urmează să fie excluse, deoarece contravin prevederilor legislației în vigoare și vor avea ca efect majorarea cheltuielilor pentru toți consumatorii de energie termică.</p> <p><u>27. La pct. 29 din proiectul de Lege, completarea art. 43 cu alin. (6¹) se propune a fi expus în redacție nouă după cum urmează:</u> „(6¹) Repartizarea consumului de energie termică între consumatorii unui bloc locativ conectat la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică se va efectua în baza unei Metodologii aprobate de Guvern.”</p> <p>Prin Hotărârea nr. 4 din 03.03.2022 a Curții Constituționale, au fost declarate neconstituționale punctele 8, 8¹, 8², 8³, 8⁴ și 8⁶ din Anexa nr. 7 la Regulamentul nr. 191/2002. În conformitate cu prevederile articolului 28¹ din Legea cu privire la</p>	<p>Prin acceptarea și stimularea investițiilor în interiorul sistemului, reglementatorul poate crea un cadru propice pentru inovații tehnologice și îmbunătățiri care să conducă la o eficiență sporită, durabilitate și beneficii pe termen lung pentru consumatori și mediu. Mai mult ca atât, se intervine cu modificări și la prevederile art. 11 alin. (2) pct. 3) din Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu, astfel că, pe viitor, nu vor exista neconcordanțe.</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Curtea Constituțională, însăși Curtea a solicitat Guvernului să reglementeze un mecanism de achitare a serviciilor de încălzire în cazul apartamentelor deconectate de la sistemul centralizat de încălzire în conformitate cu raționamentele Hotărârii Curții Constituționale. În scopul implementării recomandărilor CC, prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova nr. 184 din 31.10.2022, a fost aprobată Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică (în continuare Metodologia nr. 184/2022).</p> <p>La moment se lucrează la definitivarea proiectului de <i>Metodologie privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică</i>, care urmează să fie aprobată prin Hotărâre de Guvern, sub formă de anexă la Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002.</p> <p>În proiectul de <i>Metodologie</i> menționat este prevăzută procedura și modul de repartizare a cantității energiei termice înregistrat de echipamentul de măsurare instalat la bransamentul blocului locativ.</p> <p>28. La pct. 30, art. 45, alin. (1) propunem să fie modificat și expus în redacție nouă, după cum urmează: „(1) <i>Prețurile reglementate pentru producerea energiei electrice și tariful pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice inclusiv pentru prepararea apei calde menajere, până în punctul de delimitare, se aprobă de Agenție, conform metodologiei tarifare.</i>”</p> <p>Expunerea art. 45 alin. (1) în redacția propusă este dictată de prevederile art. 5, art. 37 alin. (1) lit. a), art. 43 alin. (1) din Legea nr. 92 din 29.05.2014; art. 11 alin. (1) lit. c), alin. (2) pct. 3) din Legea cu privire la condominiu nr. 187 din 14.07.2022, precum și de faptul că tarifele trebuie să se bazeze pe calculele costurilor justificate, echitabile și strict necesare pentru desfășurarea activităților reglementate.</p> <p>29. La pct. 30, art. 45, alin. 2), lit. a) liniuta 8 considerăm necesară și oportună modificarea ei și expunerea în redacție nouă, după cum urmează: „- a nivelului de rentabilitate determinat prin metoda costului mediu ponderat al</p>	<p>Se acceptă parțial A fost expus în următoarea redacție: „Prețurile reglementate pentru producerea energiei electrice și tariful pentru producerea, distribuția și furnizarea energiei termice, până în punctul de delimitare, se aprobă de Agenție, conform metodologiei tarifare.”</p> <p>Nu se acceptă În contextul în care a fost revizuită abordarea reglementatorului cu privire la</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>capitalului și aplicat la valoarea netă a investițiilor realizate de către titularul de licență și aprobate de Agenție.”</i></p> <p><u>30. La pct. 24, Articolul 45, alin. (4), (7) și (8) Agenția reiterează solicitarea de a menține normele indicate în redacția actuală,</u> din următoarele considerente.</p> <p>Sintagma „<i>pierderi de energie nejustificate</i>”, în opinia Agenției, lasă loc pentru interpretări, care ulterior vor servi temei pentru ca titularul de licență să solicite includerea tuturor pierderilor de energie termică, drept pierderi justificate.</p> <p>Modificările și completările propuse de autori în proiect, nu trebuie să fie direcționate spre reducerea eficienței funcționării sistemului de alimentare centralizată cu energie termică, dar pentru a crește eficiența, a reduce cheltuielile tarifare, iar în consecință de a reduce tariful pentru energia termică livrată consumatorilor.</p>	<p>utilizarea resurselor financiare acumulate din amortizarea anuală inclusă în tarif și determinarea rentabilității reglementate a titularului de licență în scopul identificării resurselor financiare suplimentare orientate în scopuri investiționale (modificarea prevederilor pct. 146 din Proiectul privind modificarea Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 396/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform propunerii, alin. 4 și alin. 8 a fost exclus, iar alin. 7 a fost expus în redacție nouă.</p>

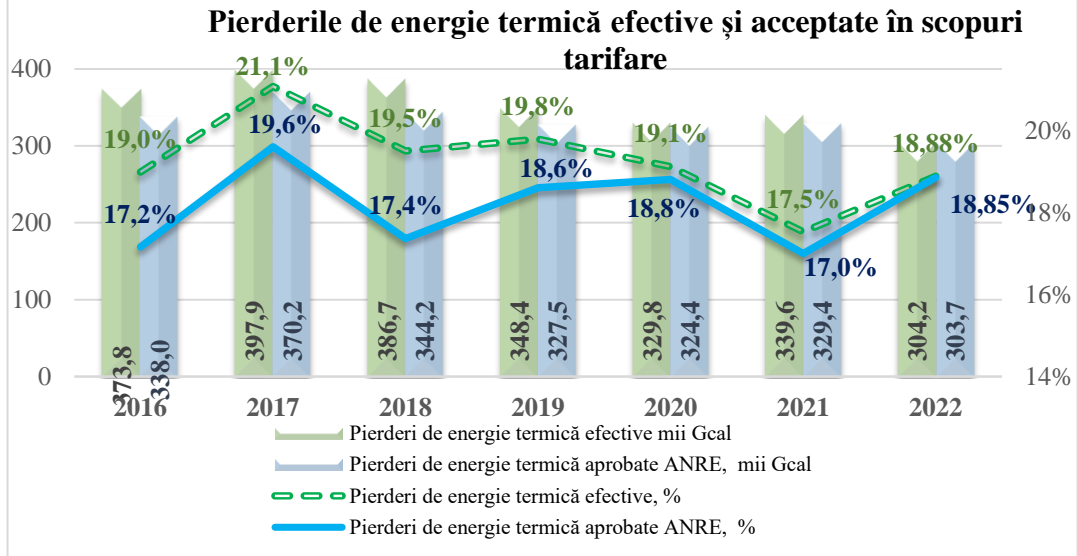
Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Pierderile normative urmează a fi determinate în toate cazurile în baza Metodologiei aprobate de către Agenție. Distribuitorii de energie termică urmează să exploateze eficient rețeaua termică, să reducă scurgerile de agent termic și astfel să reducă pierderile de energie termică.</p> <p>În scopul stabilirii unei metode unice de determinare a pierderilor de energie termică și agent termic în rețelele aflate la balanța operatorilor care prestează servicii de alimentare centralizată cu energie termică, de către Agenție a fost elaborată <i>Metodologia de determinare a valorilor normative a pierderilor de energie termică, de agent termic și a valorilor indicilor normativi de funcționare a rețelelor termice cu apă, aprobată prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 742 din 18.12.2014 (Monitorul Oficial nr. 33-38/259 din 13.02.2015)</i>, (în continuare Metodologia nr. 742).</p> <p>La baza elaborării Metodologiei nr. 742 au fost aplicate normativele în construcții în vigoare, inclusiv Normativul Național în Construcții NCM G.04.08-2006 „Izolația termică a utilajului și a conductelor”, aprobat prin ordinul Agenției Construcții și Dezvoltare a Teritoriului nr. 19 din 14.02.2007 (cu aplicare din 01.07.2007), supliment la NCM G.04.08-2006 „Indicații metodice privind determinarea pierderilor de căldură în rețele termice de apă”, aprobat prin ordinul Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului nr. 37 din 14.08.2008, cu aplicare din 01.09.2008, (Monitorul Oficial nr. 99-100/415 din 05.06.09), normative care nemijlocit definesc și stabilesc cerințele obligatorii de determinare a valorilor pierderilor de energie termică, determinarea indicilor normativi de funcționare a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică de către toate unitățile termoelectrice.</p> <p>Metodologia nr. 742 stabilește modalitățile și ordinea elaborării valorilor normative ale indicilor de funcționare ale rețelelor termice cu apă ale sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică. Utilizarea Metodologiei nr. 742 asigură abordarea unificată la determinarea valorilor cheltuielilor de exploatare, tehnic motivate, a pierderilor de agent termic și de energie termică, a consumului de energie electrică pentru transportul energiei termice și altor indicatori tehnici de funcționare.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La moment serviciile publice de alimentare cu energie termică prin sistemele centralizate sunt asigurate de către 10 titulari de licențe, care desfășoară activități de producere, distribuție și furnizare a energiei termice pe întreg teritoriul țării. Caracteristica materială (diametrele și lungimile rețelelor), modalitatea amplasării, tipurile construcției termoizolante, durata de exploatare a rețelelor termice, regimurile de funcționare, temperaturile mediului ambiant aer, sol, durata sezonului de încălzire, alte aspecte și indicatori tehnici sunt distinctivi și particulari pentru fiecare titular de licență.</p> <p>Analiza perioadei de aplicare în practică a Metodologiei nr. 742, denotă că prin Hotărârile Consiliului de administrație al ANRE privind acceptarea în scopuri tarifare a valorilor admise ale pierderilor normative de energie termică la parametrii efectivi pentru perioada anilor 2016-2022 nu au fost admise în scopuri tarifare și suportate de consumatori circa 163,3 mii Gcal pierderi supranormative, care echivalează cu 180,8 milioane lei.</p> <p>De menționat că, 95,6% din această valoare constituie pierderile supranormative din rețelele termice care se află în gestiunea SA „Termoelectrica”, iar 2,16% din pierderile supranormative în rețelele de energie termică aparțin titularului de licență SA „Apă Canal Chișinău”.</p> <p>În ambele cazuri aceste pierderi nu au fost acceptate în scopuri tarifare și nu le-au suportat consumatorii din mun. Chișinău și suburbiile capitalei.</p> <p>Altele 1,15% reprezintă pierderile supranormative în rețelele ce aparțin SA „CET Nord”, 0,71% aparțin SA „Comgaz Plus”(or. Ungheni).</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică

Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)

Argumentarea autorului proiectului

Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020”, aprobată prin Legea Nr. 166 din 11.07.2012 prevede reducerea pierderilor de energie termică în rețele de transport și de distribuție către anul 2020 cu 5%. Drept bază a fost stabilit anul 2010 cu un nivel al pierderilor de energie termică în rețele de transport și de distribuție în mărime de 22%. Reieșind din prevederile Strategiei „Moldova 2020”, nivelul planificat al pierderilor de energie termică în rețele de transport și de distribuție către anul 2020 urma să fie atins la nivel de 17%.

Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102 din 05.02.2013 stabilește în pct. 59 alin. (2), lit. b), țintele RM în raport cu obligațiile asumate prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice și acquis-ul energetic al Uniunii Europene prin: „*reducerea pierderilor cu 5% în 2020 (cu 2 % în 2015) pentru energie termică*”. **Deci, prin documentele strategice ale statului a fost stabilit un indicator identic (unic) și anume atingerea nivelului de pierderi de energie termică în rețele termice pentru anul 2020 în mărime de 17%, pe care nici un titular de licență nu l-a atins.**

În corespundere cu prevederile art. 7, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 92/2014, Guvernul stabilește direcțiile prioritare și obiectivele politicii de stat în sectorul

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>energetic, inclusiv stabilirea țintei privind nivelul de pierderi de energie termică în rețele termice, analogic cum a fost stabilit pentru perioadele anterioare.</p> <p>În proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, pct. 143 g) se prevede (ca bază au fost luați indicatorii efectivi - an de referință 2016): „reducerea pierderilor în rețele de transport și de distribuție comparativ cu anul 2016: la energia termică - cu 10%”.</p> <p>În opinia Agenției, prevederile propuse privind metodologia aprobată de Agenție „bazată pe valorile efectiv înregistrate ale pierderilor de energie termică de către titularul de licență, luând în considerare gradul de dotare a SACET cu echipamente de măsurarea a energiei termice”, <u>nu pot fi aplicate, cel puțin până când nu este stabilit un nivelul de pierderi țintă pentru anul 2030, or nici cel stabilit anterior nu a fost atins. Prevederile propuse, nu pot fi admise</u> și din considerentul că sunt imposibil de aplicat pentru titularii care au obținut recent licența pentru activitatea de producere, distribuție și furnizare a energiei termice, și pentru titularii care nu dispun de istoric cu privire la valorile efective înregistrate.</p> <p>Practic, peste 99% din consumatorii de energie termică din zonele de activitate ale titularilor de licență dispun de echipamente de măsurare al energiei termice, însă nici o întreprindere nu posedă sistem SCADA integral, pentru citirea și transmiterea automatizată a datelor de la echipamentele de măsurare instalate la toate brașamentele.</p> <p>De menționat, că în cadrul SACET Chișinău la brașamentele rețelelor termice de încălzire sunt instalate integral echipamente pentru măsurarea energiei termice, iar la brașamentele de apă caldă menajeră contoare volumetrice de apă caldă (apometre), cantitatea de energie termică fiind calculată în corespundere cu formula indicată în Decizia Consiliului municipal nr. 2/19 din anul 2012.</p> <p>La nivel de surse de energie în mun. Chișinău (SA „Termoelectrica”), este funcțional sistemul SCADA de colectare automată a datelor de la echipamentele de măsurare a energiei termice livrate de la colector în rețele termice, iar citirea echipamentelor de măsurare a energiei termice instalate la brașamentele de încălzire și contoarele de apă caldă menajeră este executată, de regulă, de către</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>personalul întreprinderii, de obicei, cu câteva zile până la finele lunii. Excepție fiind bransamentele termice dotate cu puncte termice individuale (PTI) și sistem SCADA.</p> <p>Astfel, reflectarea corectă a valorilor efective ale pierderilor de energie termică ține de activitatea/corectitudinea acțiunilor titularului de licență.</p> <p>Astfel, ANRE consideră necesar să se mențină redacția actuală normele enunțate și toți titularii să se ghideze de Metodologia existentă, să respecte normele în vigoare și să întreprindă măsuri eficiente pentru diminuarea pierderilor de energie termică și încadrarea în limitele de cel puțin a valorii țintă a pierderilor de energie termică care urmează să fie stabilită.</p> <p>Reieșind din cele menționate anterior, modificările propuse în proiect la articolul 45, alin. (4), (7) și (8), nu pot fi acceptate, deoarece vor stabili condiții benefice pentru titularii de licențe la capitolul pierderi de energie termică, care nu-i vor stimula pentru reducerea acestora.</p> <p>Suplimentar, prevederea propusă la art. 45 alin. (8) a proiectului, precum că „cincizeci procente din costul economiei energiei se include suplimentar la cheltuielile titularului de licență în conformitate cu prevederile art. 45, alineatul (2), litera g)”, va duce doar la majorarea tarifului, și acestea în condițiile când suportabilitatea consumatorilor de energie termică este la un nivel foarte redus, iar tendința de conectare/reconectare la SACET este foarte joasă.</p> <p>Poziția Agenției este confirmată și prin deciziile instanțelor de judecată. De altfel, Agenția a avut câștig de cauză în instanța, în acțiunea prin care SA „Termoelectrica” a solicitat anularea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE nr. 545 din 27.12.2019, prin care au fost acceptate în scopuri tarifare valorile admise a pierderilor normative de energie termică la parametrii efectivi pentru perioadele 2016-2018 și a pierderilor normative prognozate pentru anul 2019.</p> <p>Prin Hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) nr. 2-20031602-12-3-04032020-1 din 23.11.2021, acțiunea înaintată de SA „Termoelectrica” a fost respinsă ca neîntemeiată. Ulterior, prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 20.04.2022, a fost respins apelul SA „Termoelectrica” și menținută Hotărârea instanței de fond. De asemenea prin Încheierea CSJ din 10.08.2022 recursul declarat de SA „Termoelectrica” a fost declarat inadmisibil.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>31. Totodată, considerăm necesară și oportună completarea proiectului de modificare a Legii nr. 92/2014, cu următoarele:</p> <p>La art. 9 al Legii nr. 92/2014 de completat cu alin. (2¹), cu următorul conținut:</p> <p><i>„(2¹) În domeniul protecției consumatorilor finali, Agenția:</i></p> <p><i>a) promovează protecția drepturilor și a intereselor legale ale consumatorilor finali, în special prin monitorizarea prestării de către titularii de licențe a serviciilor de calitate, prin susținerea și asigurarea tratamentului echitabil și nediscriminatoriu în raport cu consumatorii finali, prin prevenirea măsurilor anticoncurențiale, precum și prin asigurarea accesului la datele de consum, în condițiile stabilite în prezenta lege;</i></p> <p><i>b) elaborează și aprobă regulamente, norme, ghiduri, monitorizează respectarea acestora, adoptă hotărâri și emite decizii menite să asigure protecția drepturilor și a intereselor legitime ale consumatorilor finali în conformitate cu prevederile prezentei legi;</i></p> <p><i>c) monitorizează respectarea de către titularii de licențe a drepturilor consumatorilor finali stabilite în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea energiei termice;</i></p> <p><i>d) colaborează cu organizațiile care promovează interesele consumatorilor;</i></p> <p><i>e) examinează și soluționează problemele expuse în reclamațiile consumatorilor finali în conformitate cu prezenta lege și cu respectarea prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova;</i></p> <p><i>f) prezintă, la solicitare, organizațiilor care promovează interesele consumatorilor, precum și consumatorilor finali, informația necesară referitoare la activitatea titularilor de licențe, cu excepția informațiilor oficiale cu accesibilitate limitată;</i></p> <p><i>g) examinează și soluționează, în procedură extrajudiciară, neînțelegerile survenite între consumatorii finali și furnizori, operatori de sistem, inclusiv în legătură cu racordarea la rețelele de energie termică, precum și neînțelegerile referitoare la încheierea contractelor de furnizare a energiei termice;”</i></p>	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Argumentare: Completarea art. 9 al Legii nr. 92/2014 cu alin. (2¹) este necesară și oportună, în scopul exercitării pe deplin de către Agenție a atribuțiilor prevăzute la art. 28 alin. (2) lit. e) din Legea privind protecția consumatorilor nr. 105-XV din 13.03.2003.</p> <p>De asemenea completarea art. 9 al Legii nr. 92/2014 cu alin. (2¹) este necesară în scopul aplicării unor principii de reglementare egale în toate sectoarele reglementate de ANRE.</p> <p>De altfel, în sectoarele energiei electrice și gazelor naturale legile sectoriale (art. 7 alin. (4) din Legea nr. 107/2016 și art. 7 alin. (4) din Legea nr. 108/2016) (4), prevăd expres atribuțiile ANRE în domeniul protecției consumatorilor.</p> <p>32. Art. 38 alin. (1) al Legii nr. 92/2014 <u>de expus în redacție nouă după cum urmează:</u></p> <p><i>„(1) Calitatea serviciilor de distribuție și de furnizare a energiei termice se evaluează în baza indicatorilor de calitate, stabiliți în Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, care reflectă continuitatea furnizării energiei termice, parametrii de calitate ai agentului termic și calitatea relațiilor dintre distribuitori, furnizori și consumatorii de energie termică. Agenția stabilește indicatori generali, care se calculează pentru unitatea termoenergetică, și indicatori garanți, care vizează consumatorul individual, precum și valorile minime ale indicatorilor de calitate, care se actualizează în funcție de situația obiectivă din sectorul termoenergetic și de cerințele consumatorilor de energie termică.”</i></p> <p>Argumentare: Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014 stabilește expres obiectivele de bază a politicii de stat în domeniul energiei termice și promovării cogenerării, precum și principiile de bază ale mecanismului de promovare ale energiei termice și promovarea cogenerării. În conformitate cu art. 3, alin. (1) din Legea menționată, unul dintre principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică este protecția drepturilor consumatorilor. Acest obiectiv este indisolubil legat de asigurarea calității, fiabilității și continuității livrărilor de</p>	Se acceptă

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>energie termică către consumatori pentru încălzire și prepararea apei calde menajere – principiu ce se regăsește la art. 4, lit. c) din Legea 92/2014.</p> <p>Reieșind din competențele de reglementare prevăzute de Legea nr. 92, art. 9, alin. (2), lit. f) și lit. o), precum și a necesității de monitorizare/evaluare integrată a performanței serviciilor prestate de către unitățile termoelectrice consumatorilor de energie termică, a intervenit necesitatea îmbunătățirii cadrului legal existent care vizează aspectul calității serviciilor, prin elaborarea și aprobarea ulterioară a Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, aprobat prin Hotărârea nr. 484/2017.</p> <p>Prin urmare, au fost stabiliți indicatori de calitate suplimentari celor prevăzuți în Regulamentul privind furnizarea energiei termice (Hotărârea ANRE nr. 23/2017 – act normativ la care se face referire în art. 38, alin. (1) din Legea nr. 92) – indicatori de calitate strict determinați, cu stabilirea rolului/atribuțiilor ce-i revin fiecărei părți implicate în aplicarea acestora, structurarea lor pe categorii de indicatori (general și garanți), stabilirea unor valori minime obligatorii a fi respectate de către titularii de licență și a consecințelor nerespectării/depășirii acestor valori. Indicatorii de calitate respectivi au fost stabiliți în dependență de necesitățile consumatorilor, starea tehnică a rețelelor, investițiile efectuate și de cele necesare de a fi efectuate, de eficiența acestora.</p> <p>Prin prisma celor expuse și din considerentul că, la etapa actuală, aspectul privind calitatea serviciilor prestate de către unitățile termoelectrice este reglementat de Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice, considerăm oportună expunerea alin. (1) din art. 38 al Legii nr. 92 în redacția expusă supra, cu referință la actul normativ în discuție.</p> <p>Suplimentar, remarcăm că modificarea propusă la alin. (1) al art. 38 din Legea nr. 92/2014, vine să completeze și să aducă cadrul legal de reglementare a domeniului energiei termice, în concordanță cu cadrul legal stabilit în domeniul energiei electrice și gazelor naturale, deoarece Legile nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale conțin norme similare.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p><i>termice, rapoarte cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice.</i></p> <p><i>(7) Concomitent, la art. 38 din Legea 92/2014 se propune completarea cu următoarea prevedere: „Distribuitorii și furnizorii sunt obligați să înființeze serviciul telefonic 24/24 și să asigure activitatea acestuia pentru a recepționa sesizările consumatorilor cu privire la calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei termice, precum și cu privire la necesitatea înlăturării eventualelor defecte ale utilajului sau ale rețelelor termice.”</i></p> <p>Argumentare: Din considerentul că în Legea nr. 92/2014 lipsesc cerințele față de titularii de licențe în ce privește evidența strictă a tuturor informațiilor care stau la baza calculului indicatorilor de calitate, – prevederi stabilite în Legile nr. 107/2016 și nr. 108/2016, în partea ce vizează calitatea serviciilor, considerăm necesară și oportună includerea obligațiilor respective, în vederea neadmiterii nediscriminării consumatorilor de energie termică, în raport cu consumatorii de gaze naturale și energie electrică.</p> <p>35. Cu referire la Analiza Impactului de Reglementare (AIR), este oportun de îmbunătățit AIR, ținând cont de propunerile de modificare, scopul AIR și a proiectului de modificare fiind propunerea de soluții la acele deficiențe care au apărut la implementarea prevederilor Legii nr. 92/2014. Nu este descrisă clar problema, spre exemplu „necesitatea reglementarea serviciului public de alimentare cu apă caldă menajeră”.</p> <p>La opțiunea recomandată se menționează doar despre modificarea Legii nr. 92/2014 în vederea conformării cu cadrul normativ în domeniul energetic.</p> <p>AIR nu a analizat intervenția propusă în vederea reglementării „serviciul public de alimentare cu apă caldă menajeră”, problemele din acest sector (care este întreprinderea furnizor de apă caldă menajeră, cine este responsabil de achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare a apei calde menajere, cine aprobă tarifele pentru apa caldă menajeră, alte norme ce țin de furnizarea apei calde menajere consumatorilor), respectiv necesitatea intervenției, stabilirea obiectivelor, identificarea impactului și evaluarea riscurilor în acest sens, reieșind din faptul că, autorul proiectului propune modificări în acest sens la Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Potrivit art. 34 a Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu, Adunarea generală a asociației poate să decidă asupra modului de repartizare a cheltuielilor pentru acoperirea diferenței dintre indicațiile echipamentului de măsurare (contorul) instalat la branșamentul condominiului sau al unei părți din condominiu și cele ale echipamentelor de măsurare (contoarelor) instalate la unități. Respectiv, problema sesizată urmează a fi soluționată privind aprobarea Regulamentului cu privire la prestarea serviciilor comunale și necomunale, folosirea, exploatarea și</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	comunală și Legea nr. 92/2014 cu privire la energie termică și promovarea cogenerării.	administrarea locuințelor, care se află în proces de elaborare de către organul central de specialitate de ramură.
Agencia Proprietății Publice (nr. 05-03-4864 din 20.07.2023)	În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Agenția Proprietății Publice determină oportun transmiterea proiectului spre avizare societăților pe acțiuni din domeniul energetic în care statul deține cotă-parte din capitalul social, S.A. „Termoelectrica” și S.A. „CET-Nord”. Or, modificările propuse țin nemijlocit de activitatea întreprinderilor respective.	Se acceptă Proiectul a fost consultat inclusiv și cu unitățile termoelectrice
Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 225 din 02.08.2023)	<p>3. Constatări principale:</p> <p>Autorul proiectului de lege apreciază propunerile de modificare a cadrului legal pertinent ca fiind necesare desfășurării activităților în sectorul electroenergetic și gazelor naturale, precum și eforturi care vor contribui la modernizarea sistemului centralizat de alimentare cu energie în mun. Chișinău și Bălți, și vor spori securitatea energetică a statului prin promovarea tehnologiilor de cogenerare de înaltă eficiență, care sunt parte a SACETurilor.</p> <p>Proiectul mai urmărește uniformizarea principiilor similare legilor sectoriale din sectorul electroenergetic, al gazelor naturale și eficienței energetice; elaborarea principiilor de folosire a terenurilor și nominalizarea drepturilor asupra proprietății unui terț pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea obiectivelor termoelectrice și a rețelelor termice; promovarea reconectării instituțiilor publice la SACET; impunerea obligativității de conectare la SACET a construcțiilor noi ce se află în raza SACET; stabilirea de către autoritățile administrației publice locale a zonelor unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale; determinarea principiilor furnizării apei calde menajere ș.a.</p> <p>Autorul mai menționează, că „urmând practicile statelor Uniunii Europene, în special a celor baltice, clădirile autorităților și instituțiilor publice ar urma să devină cei mai „exemplari” consumatori ai SACET-urilor prin conectarea/reconectarea la acestea” În acest context, remarcăm faptul că proiectul de lege nu apreciază și nici nu valorizează eforturile consumatorilor de cogenerare a energiei termice din surse regenerabile, în special privind „clădirile autorităților și instituțiilor publice ar urma să devină cei mai „exemplari” consumatori”. Având în vedere că proiectul de lege conține mai multe lacune și prevederi care contravin cadrului legal și constituțional în vigoare, se vor propune mai multe modificări și completări ale acestuia, menționate infra.</p> <p>4. Propuneri asupra proiectului de lege.</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege:</p> <p>4.1. Având în vedere că în accepțiunea Codului civil modernizat prin cuvântul „imobil” se subînțelege doar terenul, iar construcțiile și încăperile sunt parte componentă a bunului imobil, cuvântul „imobil” urmează a fi substituit cu cuvintele „bun imobil”, la forma gramaticală corespunzătoare în următoarele norme ale proiectului de lege:</p> <p>4.1.1. Articolul IV (Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție), pct.1. Articolul 3: 1) și pct.2. Articolul 6: 1);</p> <p>4.1.1. Articolul VI (Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării), pct. 3. Articolul 5: 2) și pct. 20. Articolul 28/1 (1).</p> <p>4.2. Referitor la Articolul I (Legea nr. 1402/2002 serviciilor publice de gospodărie comunală) atenționăm asupra faptului că prin noțiunea de „administrator al fondului locativ” în Legea nr. 1402/2002 se stabilește „persoană juridică care este investită cu drepturi și împuterniciri pentru executarea obligațiilor ce țin de administrarea, întreținerea și exploatarea fondului locativ”, iar în Legea nr. 75/2015 – „administrator al imobilelor cu destinație de locuință se stabilește „persoană fizică sau juridică investită cu împuterniciri pentru exercitarea efectivă a obligațiilor ce țin de administrarea, întreținerea și exploatarea imobilelor cu destinație de locuință”. Prin urmare, este necesară înlăturarea divergențelor de reglementare legală a noțiunii din proiectul de lege sau modificarea prevederilor Legii nr. 75/2015.</p> <p>4.3. Referitor la Articolul IV (Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție) pct. 4 Articolul 6/2 (La eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare conform Legii nr. 163/2010, autoritățile administrației publice locale, solicită avizul unității termoelectrice cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a consumatorului la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și, în baza acestuia, prescriu în mod obligatoriu condițiile tehnice necesare a fi luate în considerare la etapa de proiectare a sistemului de încălzire cu conectarea la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică)</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă În Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, a fost modificată cu noțiunea „<i>gestionar al condominiului (în continuare – gestionar)</i> – persoană fizică sau juridică împuternicită pentru exercitarea efectivă a obligațiilor ce țin de administrarea, întreținerea și exploatarea bunurilor cu destinație de locuință, în conformitate cu prevederile Legii nr. 187/2022 cu privire la condominiu”</p> <p>Precizare În conformitate cu propunerile pentru modificarea Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163/2010, se propune un nou mecanism de stabilire a zonelor unitare de alimentare cu</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>nu este clar de ce APL urmează să solicite avizul unității termoelectrice, dacă acest aviz urmează să îl anexeze solicitantul la cererea de emitere a actului permisiv, așa cum prevede expres proiectul de lege la o altă normă (Art. IV pct. 1 art. 3 1) alineatul nou introdus (1/1) (Pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare în zonele unitare de alimentare cu energie termică, pentru care autoritatea administrației publice locale a stabilit ca alimentare cu energie termică se realizează exclusiv în sistem centralizat, solicitantul prezintă suplimentar avizul unității termoelectrice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a imobilului (consumatorului) la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică în temeiul Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării). Prevederea în cauză crește nejustificat și povara administrativă a APL. Din aceleași considerente, nu se justifică nici prevederea „Articolul 6. Conținutul certificatului de urbanism pentru proiectare (2) La certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul va anexa: g) avizul unității termoelectrice cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a imobilului (consumatorului)”, or acest aviz trebuie să îl prezinte solicitantul (condiție de fond pentru emiterea actului permisiv).</p> <p>4.4.1. Nu este clar scopul normei de la Articolul VI (Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării) 2) Articolul 6/1 (În unitățile administrativ-teritoriale unde există un sistem de alimentare centralizată cu energie termică funcțional, se recunoaște zonă unitară de alimentare cu energie termică), or, proiectul de lege prevede că sectoarele din UAT se stabilesc ca „zone unitare de alimentare cu energie termică” de către APL (Art. VI pct. 8. Articolul 10 (3). În cazul redacției actuale din proiectul de lege se poate subînțelege că se instituie o prezumție legală că întreg teritoriul UAT se consideră „zonă unitară de alimentare cu energie termică”, ceea ce considerăm fapt inadmisibil și cauzator în viitor de blocaje sistematice în domeniul conectării/deconectării de la sisteme de alimentare cu energie termică, dar în special, în cazul emiterii actelor permissive pentru construcții noi sau reconstrucția celor existente.</p>	<p>energie termică pentru care autoritățile administrației publice locale vor stabili că consumatorii aflați în raza de acoperire a acestora urmează să fie conectați exclusiv la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică. Complementar menționăm că solicitantul prezintă suplimentar avizul unității termoelectrice corespunzătoare cu privire la existența posibilității tehnice de racordare a bunului imobil, care se află în zona unitară de alimentare cu energie termică stabilită de către administrația publică locală.</p> <p>Precizare Un element important introdus prin prezentul proiect de lege, care vine să susțină dezvoltarea durabilă a SACET-urilor, este stabilirea zonelor unitare de alimentare cu energie termică pentru care autoritățile administrației publice locale vor stabili că consumatorii aflați <u>în raza de acoperire a acestora</u> urmează să fie conectați exclusiv la sistemele centralizate de alimentare cu energie termică. Totodată, proiectul legii prevede</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>4.4.2. Referitor la Articolul VI pct. 8 (Articolul 10 se completează cu alineatul (3) care va avea următorul cuprins: ”(3) Autoritățile administrației publice locale stabilește zonele unitare de alimentare cu energie termică, pe baza studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, și le propune spre aprobare prin hotărâre a consiliului local sau a consiliului municipal, după caz, cu coordonarea acestora cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice)” menționăm că și consiliul municipal este un consiliu local, însă care exercită și atribuții de autoritate a administrației publice locale de nivelul doi. Prin urmare, este necesară stipularea în normă doar „a consiliului local” (aceiași observație se referă și la pct. 9 Articolul 11 2) litera e).</p> <p>Totodată, este necesară precizarea surselor din care vor fi finanțate „studiile de fezabilitate”. În cazul în care această povară se impune APL, proiectul de lege urmează să prevadă măsuri de compensare a costurilor aferente corespunzătoare. Considerăm că se justifică ca aceste „studii de fezabilitate privind dezvoltarea regională” să fie finanțate și elaborate de către APC sau de către unitățile termoelectrice din raza administrativ-teritorială respectivă.</p> <p>De asemenea, urmează a fi substituit cuvântul „stabilește” cu cuvintele „executive stabilesc”, iar cuvântul „hotărâre” prin cuvântul „decizie” (terminologia Legii nr. 436/2006).</p> <p>4.4.3. În Articolul VI pct. 20. Capitolul VI Articolul 28 alin. (1) (Terenurile proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, necesare pentru construcția, exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea rețelelor termice și instalațiilor termoelectrice, se transmit în folosință unităților termoelectrice cu titlu gratuit) și alin. (2) (Dreptul de folosință cu titlu gratuit asupra terenului pe durata de exploatare a rețelelor termice și instalațiilor</p>	<p>conectarea la SACET-uri a clădirilor noi construite, precum și a celor supuse renovărilor majore, în cazul existenței posibilităților tehnice având în vedere fezabilitatea economică a acestora.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Studiile de fezabilitate vor fi finanțate și elaborate de către unitățile termoelectrice și coordonare de către APL</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În scopul aducerii prevederilor legii în concordanță cu celelalte legi sectoriale, care stabilesc această prevedere (art. 74 din Legea nr. 108/2016 cu privire la</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>termoenergetice, prevăzut la alin. (1), se constituie prin efectul prezentei legi fără a fi necesară obținerea acordului statului sau al unităților administrativ-teritoriale, încheierea oricăror acte juridice sau îndeplinirea altor formalități. Dreptul de folosință constituit în temeiul prezentului articol se exercită și este opozabil terților fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor mobile) urmează a fi substituite cuvintele „cu titlu gratuit” cu cuvintele „în condițiile acordării despăgubirilor cuvenite, de comun acord”. În cazul în care se instituie sarcini oneroase care trebuie prestate de către UAT, respectiv, APL, cu titlu gratuit, urmează a fi compensate în mod corespunzător aceste prestații oneroase. A se vedea prin analogie și norma din proiectul de lege care prevede „acordări de despăgubiri cuvenite, aferente exercitării drepturilor de folosință și de servitute prevăzute la art. 28/1 și 28/2, unitățile termoenergetice sunt obligate să încheie contracte-cadru cu proprietarii terenurilor sau ai bunurilor imobile afectate de exercitarea dreptului de folosință și de servitute”. Aceiași obiecție se referă și la Articolul 30 (Exproprierea) alin. (3) (După trecerea în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale, terenul expropriat urmează să fie dat în folosință, cu titlu gratuit, unității termoenergetice pentru efectuarea lucrărilor necesare de construcție sau exploatare a rețelelor termice și instalațiilor termoenergetice).</p> <p>4.4.4. La Articolul VI pct. 25 Articolul 40 2) alineatul (2) textul „din căminele și blocurile de locuit departamentale, inclusiv a apartamentelor/încăperilor aflate în proprietatea administrației publice centrale sau locale „cuvintele administrației publice centrale sau locale” urmează a fi substituite cu cuvintele „a satului sau a unităților administrative teritoriale” (care sunt titularii dreptului de proprietate și nu autoritățile publice menționate).</p> <p>4.4.5. La Articolul VI pct. 23 art. 36 9) alineatul (11) cuvintele „avut loc” este necesar de substituit cu cuvintele „a avut loc” (corectarea erorii) sau, alternativ, de substituit cu cuvintele „s-a produs”.</p>	<p>gazele anturale, art. 57 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică). Astfel în cazul în care această propunere ar fi acceptată, aceste cheltuieli ar fi necesare de inclus în tarif, respectiv aceasta ar duce la majorari necompetitive și neechitaabile în tarife, respectiv ar crea un impact social negativ.</p> <p>Nu se acceptă În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație; respective, limbajul trebuie să corespundă actului normativ</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>4.4.6. La Articolul VI pct. 27 art. 42 cuvintele „forță majoră” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „impediment justificator”, conform terminologiei corespunzătoare a Codului civil modernizat.</p> <p>4.4.7. La Articolul VI pct. 29 art. 43 2) alin. (4) după cuvintele „se fac recalculări” urmează a fi completate cu textul care să determine clar pentru ce perioadă „se fac recalculări”. În caz contrar se vor admite abuzuri și situații litigioase ce vor trebui tranșate în instanțele de judecată.</p> <p>4.4.8. Articolul VI urmează a fi completat cu o normă prin care se vor obliga unitățile termoelectrice să prezinte autorităților administrației publice locale extrasele din documentația proiectului de execuție sau expertiza tehnică corespunzătoare care să precizeze zonele și dimensiunile suprafețelor grevate cu servitute și zonele de protecție a rețelelor termice.</p> <p>4.5. La Articolul IX (Autoritățile administrației publice locale, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor stabili și vor aproba zonele unitare de alimentare cu energie termică în cadrul unității administrativ-teritoriale) se propune completarea cu cuvintele „în care există sisteme de alimentare centralizată cu energie termică funcționale și după analiza propunerilor corespunzătoare din partea unităților termoelectrice”.</p> <p>4.6. Se propune completarea cu un Articol nou sau cu o normă proiectul de lege, prin care se vor valoriza eforturile consumatorilor de cogenerare a energiei termice din surse regenerabile. Prin urmare, CALM va susține prezentul proiect cu condiția ajustării la cadrul constituțional al autonomiei locale și legal, în conformitate cu propunerile menționate mai sus.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă A fost inclus termenul de 6 luni</p> <p>Nu se acceptă În textul proiectului a fost acceptată modificarea prin care studiile de fezabilitate vor fi finanțate și elaborate de către unitățile termoelectrice și coordonare de către APL</p> <p>Se acceptă partial</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în Domeniul Energeticii</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului
(nr. 03/1-400 din 17.08.2023)			
Agencia Relații Funciare și Cadastru (nr. 36/01-06/715 din 08.08.2023)	Propunem ca art. 28 ¹ -28 ³ la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, să fie aduse în concordanță conform prevederilor Legii nr. 1107/2002 Codul Civil și respectiv Legii nr. 488/1999 exproprierea pentru cauză de utilitate publică		Se acceptă
Agencia pentru Supraveghere Tehnică (nr. 3009/23 din 10.08.2023)	Comunică lipsa de obiecții și propuneri		Se acceptă
Agencia pentru Eficiență Energetică (nr. 25-332 din 08.08.2023)	Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării Modificările propuse în proiectul de lege	Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării Modificările propuse în proiectul de lege	Se acceptă
	Articolul VI. – punctul 1. „În tot textul legii cuvintele „Agencia pentru Eficiență Energetică” se substituie cu cuvintele ”instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice””.	Înlocuirea cuvintelor ”instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” cu „instituția publică de suport”. Propunem formularea în conformitate cu art. 11 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	
	Articolul VI. – punctul 8.: Articolul 10 se completează cu alineatul (3) care va avea următorul cuprins: ”(3) Autoritățile administrației publice locale stabilește zonele unitare de alimentare cu energie termică, pe baza studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, și le propune spre aprobare prin hotărâre a consiliului local sau a consiliului municipal, după caz, cu coordonarea acestora cu instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.”	Propunem completarea alineatului (3) după cuvintele „studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională,” cu cuvintele „și a Planurilor locale integrate privind energie și climă” Este importat ca la stabilirea zonelor unitare de alimentare cu energie termică să se țină cont și de prevederile Planurilor locale integrate privind energie și climă elaborate în conformitate cu prevederile Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)		Argumentarea autorului proiectului
	<p>Articolul VI. punctul 28: Articolul 42¹, alineatul (4).</p>	<p>Se propune includerea unei litere noi cu următorul conținut: „g) descrierea procedurii și principiilor de coordonare a studiului de fezabilitate.”</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Legea nr. 187/2022 cu privire la condominium Modificările propuse în proiectul de lege</p>	<p>Legea nr. 187/2022 cu privire la condominium Modificările propuse în proiectul de lege</p>	<p>Se acceptă parțial</p>
	<p>Dispoziții finale, Articolul VIII.: Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a 25 prezentei legi, va elabora, aproba și publica pe pagina sa oficială Ghidul prevăzut la Articolul V, p. 30.</p>	<p>Înlocuirea cuvintelor ”instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” cu „instituția publică de suport”. Propunem formularea în conformitate cu art. 11 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică. Se propune substituirea sintagmei „Ghidul prevăzut la Articolul V, p. 30.” cu sintagma „Ghidul prevăzut în Articolul 42¹, p. 4” și propunem substituirea termenului de 3 luni cu 6 luni. Termenul de 3 luni este mult prea mic, ținând cont că Agenția urmează a fi reorganizată și există riscul ca să nu ne încadrăm în termenii prevăzuți dacă proiectul de lege va fi aprobat în cel mai apropiat timp.</p>	
<p>S.A. „Termoelectrica” (nr. 79/1460 din 23.08.2023)</p>	<p>1. La art. V: 1) sintagma „și completările” de exclus, deoarece completarea legii reprezintă și modificarea acesteia; 2) considerăm oportun ca art. V să fie art. I, deoarece în cazul modificării mai multor legi, ordinea în care sunt atribuite numerele articolelor este determinată de anul adoptării acestora (ordine cronologică). 2. La art. VI: 1) pct. 3: a) se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:</p>		<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>1) la noțiunea „apă caldă menajeră” de suplinit la final cu textul „obținută prin încălzirea apei utilizând energie termică”;</p> <p>b) alin. 1) – 10) vor deveni alin. 2) – 12);</p> <p>c) noțiunea „energie termică” se modifică și va avea următorul cuprins: „energie termică – energia conținută de un sistem fizic, care poate fi transmisă altui sistem fizic pe baza diferenței dintre temperatura sistemului care cedează energie și temperatura sistemului care primește energie. Energia termică poate fi utilizată pentru încălzirea spațiilor, încălzirea apei, răcire, precum și în alte scopuri”. Această modificare este necesară deoarece indiferent în ce scopuri este utilizată energia termică, se aprobă un singur tarif, nu pentru fiecare tip de produs separat.</p> <p>2) la pct. 4: a) sintagma „La art. 6:” se înlocuiește cu sintagma „La Articolul 6:”;</p> <p>b) alin. 1) se modifică și va avea următorul cuprins: „1) la alin. (2) lit. c) după sintagma „procurarea prioritară a energiei termice” se completează cu sintagma „și electrice””;</p> <p>c) la alin. 2): - la art. 6¹ sintagma „un sistem de alimentare centralizată cu energie termică funcțional” se înlocuiește cu sintagma „sisteme de alimentare centralizată cu energie termică funcționale”, conform noțiunii existente din Legea 92/2014 cu privier la energia termică și promovarea cogenerării;</p> <p>- la art. 6² alin. (3) sintagma „Legii nr. 163/2010” se înlocuiește cu sintagma „Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție”;</p> <p>3) la pct. 5 la litera f¹) „elaborarea și aprobarea actului” se înlocuiește cu sintagma „elaborează și aprobă actul”;</p> <p>4) la pct. 7 alin. 1): a) textul ”sintagma „pentru apă caldă menajeră” se substituie cu sintagma „pentru prepararea apei calde menajere”” se înlocuiește cu textul ”la litera a) și b) sintagma „pentru prepararea apei calde menajere” și sintagma „precum și pentru</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Enunțul „Energia termică poate fi utilizată pentru încălzirea spațiilor, încălzirea apei, răcire, precum și în alte scopuri” nu reprezintă o parte a noțiunii „energie termică” ci utilizarea acesteia.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă În contextul în care noțiunea „energie termică” nu a fost acceptată de a fi modificată</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>prepararea apei calde menajere” se exclude”. Această modificare este necesară deoarece a fost modificată noțiunea „<i>energia termică</i>”;</p> <p>b) sintagma „pentru apă caldă menajeră” se exclude, deoarece a fost modificată noțiunea „<i>energia termică</i>”;</p> <p>c) litera s) ”120” se înlocuiește cu ”90”, ”90” se înlocuiește cu ”30” pentru aducerea în concordanță a Legii nr. 92/2014 cu proiectul de Lege de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și asigurarea uniformizării rigorilor legale față de toți subiecții sectorului energetic, în măsura în care acest lucru este oportun;</p> <p>5) la pct. 15: a) alin. 1): - litera e) se modifică și va avea următorul cuprins: „e) să aplice penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea stabilită în contract, dar care nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. În cazul în care penalitatea nu este stabilită în contract, titularul de licență poate aplica o penalitate în mărimea ratei medie anuale ponderate a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei, care va fi raportată la perioada efectivă de întârziere a plății calculate în zile calendaristice”. Această modificare este necesară reieșind din practica instanțelor de judecată care nu admit penalități în cazul în care acestea nu sunt stipulate în contract;</p>	<p>Nu se acceptă Pentru a aduce în concordanță a Legii nr. 92/2014 cu proiectul de Lege de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și asigurarea uniformizării rigorilor legale față de toți subiecții sectorului energetic, în măsura în care acest lucru este oportun;</p> <p>Se acceptă parțial A fost expus în următoarea redacție: ”e) să perceapă penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea și în modul stabilit prin contract în urma negocierilor. Cuantumul penalității este negociabil, dar nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei. Să aplice penalități pentru întârzierea la plata energiei termice facturate în mărimea stabilită în contract,</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>- textul ”la final se completează cu o literă nouă f) care va avea următorul cuprins: ”f) să încheie contracte de performanță energetică cu prestatorii de servicii energetice în conformitate cu Legea cu privire la eficiența energetică.” se înlocuiește cu textul ”alineatul (1) se completează la final cu două litere noi f) și g), cu următorul cuprins:</p> <p>„f) să încheie contracte de performanță energetică cu prestatorii de servicii energetice în conformitate cu Legea cu privire la eficiența energetică;</p> <p>g) să perceapă plata pentru cheltuielile de deconectare/reconectare suportate în cazul efectuării acestora pe motiv de neplată în termen a facturilor emise.”;</p> <p>b) alin. 2) litera f) se completează la final cu următorul text, „precum și a cheltuielilor de deconectare/reconectare de la/la rețelele sale”;</p> <p>6) la pct. 24:</p> <p>a) alineatul (1) litera d) în final se completează cu textul „sau pentru alte motive conform condițiilor contractuale.”;</p> <p>b) la alineatul 4 modificarea propusă la litera e) nu se acceptă, deoarece în cazul modificării tarifului va fi necesar și schimbarea contractului;</p>	<p>dar care nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei</p> <p>Se acceptă parțial Lit.g) a fost expusă în următoarea regacție: g) să perceapă plata pentru cheltuielile de reconectare a instalațiilor de utilizare a energiei termice suportate în cazul deconectării acestora pe motiv de neplată în termen a facturilor emise.”;</p> <p>Se acceptă parțial A fost comletat cu următoarea redacție: „precum și a cheltuielilor de reconectare la rețelele sale”.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă La pct. 24 în proiectul de modificare unor acte normative se propune modificarea art. 37 din Legea nr. 92/2014, respectiv în textul proiectului</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>7) la pct. 25:</p> <p>a) alineatul 2) se modifică și va avea următorul cuprins: „2) alineatul (2) după cuvântul „departamentale” se completează cu textul „inclusiv a apartamentelor/încăperilor aflate în proprietatea administrației publice centrale sau locale””;</p> <p>b) alineatul 6) se modifică și va avea următorul cuprins: „(6) Quantumul penalităților pentru întârzierea la plata energiei termice facturate este stabilită în contract, dar care nu poate depăși rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei, În cazul în care penalitatea nu este stabilită în contract, furnizorul poate aplica o penalitate în mărimea ratei medie anuale ponderate a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei, care va fi raportată la perioada efectivă de întârziere a plății calculate în zile calendaristice”. Această modificare este necesară reieșind din practica instanțelor de judecată care nu admit penalități în cazul în care acestea nu sunt stipulate în contract;</p> <p>c) la alineatul 9) în redacția nouă a alineatului (11) după cuvântul „neautorizată” se introduce textul „inclusiv în cazul lipsei unui contract de furnizare”;</p>	<p>nu se propune modificarea alin. 4 lit. e).</p> <p>Nu se acceptă Propunerea respectivă a fost inițial inclusă în proiectul respectiv</p> <p>Se acceptă parțial Prevedere revizuită și expusă în redacție nouă luând în considerare argumentele invocate: „Quantumul penalităților pentru întârzierea la plata energiei termice facturate constituie rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei”.</p> <p>Nu se acceptă În redacția nouă a alineatului (11) nu este prezent cuvântul „neautorizată”</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>8) pct. 27 se propune de a modifica Articolul 42 după cum urmează: în denumirea Articolului 42 cuvântul „Deconectarea” se exclude;</p> <p>la alineatul (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - după cuvintele „unitatea termoelectrică” se completează cu textul „fără preaviz prealabil”; - se completează cu litera e) care va avea următorul cuprins: „e) necesitatea este prevăzută de alte acte normative”; - alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Furnizorul este obligat să informeze consumatorul din timp cu privire la întreruperea și limitarea alimentării cu energie termică, în condițiile și termenii prevăzuți în actele normative din domeniu”; - la alineatul (4) după cuvintele „unitatea termoelectrică are dreptul” se completează cu textul „fără preaviz prealabil”; - se completează cu alineatul (4¹) cu următorul conținut: (4¹) „Unitatea termoelectrică are dreptul, fără preaviz prealabil, să limiteze sau să întrerupă imediat alimentarea cu energie termică în cazul racordării ilegale la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică/sistemul colectiv de alimentare cu energie termică, precum și utilizarea neautorizată, inclusiv în cazul lipsei unui contract de furnizare/livrare a energiei termice; - la alineatul (5) se exclude sintagma „sau titularul de licență” iar la finalul textului de completat cu fraza „sau conform condițiilor contractuale.”; - alineatele (7) – (12) se exclud; 	<p>Nu se acceptă în denumirea Articolului 42, în varianta inițială cuvântul „Deconectarea” nu figurează.</p> <p>Se acceptă parțial A fost completat după cuvintele „are dreptul”</p> <p>Nu se acceptă Propunerea respectivă era inițial inclusă în proiect</p> <p>Nu se acceptă Propunerea respectivă nu are nici o modificare comparativ cu varianta inițială a proiectului prezentat spre avizare</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial a fost introdusă prezenta propunere la alin. (5)</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Alineatele (8)-(12) nu există în proiectul propus, iar art.(7) nu se va exclude în contextul în</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>9) la pct. 28: la noul art. 42¹ la finalul alineatului (1) se completează cu fraza „pentru toate categoriile de consumatori”;</p> <p>10) la pct. 29: a) după alineatul (3) se completează cu un alineat nou (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) În blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică cu distribuție pe orizontală, conform acordului între administratorul fondului locativ și deținătorii de apartamente sau chiriași, se vor instala echipamente de măsurare a energiei termice identice, în baza condițiilor tehnice eliberate de distribuitor cu respectarea alin. (2) al prezentului articol.”;</p> <p>b) alineatul 2) se modifică și va avea următorul cuprins: „2) la alineatul (4) textul „care vor include și cheltuielile de verificare” se înlocuiește cu textul „a energiei termice livrate cu recuperarea cheltuielilor de verificare.”;</p> <p>c) se completează cu un alineat nou 5) cu următorul cuprins: „5) alineatul (7) se completează în final cu următoarul text „și cu prevederile contractuale.””;</p>	<p>care în cazul când unitatea termoenergetică nu este fezabilă din punct de vedere economic cu notificarea consumaorilor cu cel puțin 6 luni înainte de începerea sezonului de încălzire.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Prezenta propunere a fost inclusă inițial în proiectul prezentat spre avizare</p> <p>Nu se acceptă În cazul în care se constată că echipamentul de măsurare funcționează defectuos, cantitatea de energie termică se va determina în conformitate cu prevederile Regulamentului privind furnizarea energiei termice, aprobat de Agenție. În acest context prevederile</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>11) la pct. 30:</p> <p>a) la alineatul 1) textul „inclusiv pentru prepararea apei calde menajere” se exclude;</p> <p>b) la alineatul 2) abrevierea „ANRE” se înlocuiește cu cuvântul ”Agenție”;</p> <p>c) alineatul 3):</p> <p>- liniuța 2 după textul „imobilizărilor necorporale” se copletează cu următorul text „aferele obiectului de inventar”. Această modificare este necesară pentru aducerea în concordanță cu prevederile Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice nr. 396/2019;</p> <p>- liniuța 4 sintagma „întreținerii și exploatarea mijloacelor fixe și imobilizărilor necorporale, inclusiv a cheltuielilor aferente,, se exclude. Această modificare este necesară pentru aducerea în concordanță cu prevederile Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice nr. 396/2019;</p> <p>d) la alineatul 7) abrevierea „SACET” se înlocuiește cu textul „sistemului de alimentare centralizată cu energie termică”;</p> <p>e) la alineatul 8) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„(8) La actualizarea anuală a tarifului, în cazul obținerii de către titularul de licență a nivelului pierderilor efective de energie termică mai mic față de nivelul pierderilor normative determinate conform metodologiei menționate în alineatul (7), cincizeci procente din valoarea economiilor de energie se include în tariful reglementat spre recuperarea de către titularul de licență”.</p> <p>Totodată, reieșind din principiul uniformizării rigorilor legale față de toți subiecții sectorului energetic, în măsura în care acest lucru este oportun, propunem de a completa proiectul legii cu un nou Articol 9¹ cu următorul cuprins:</p>	<p>contractuale nu pot interveni altfel decât regulamentul enunțat supra, mai mult ca atât va fi create confuzii asupra modalității de aplicare a prezentei propuneri.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă parțial Propunerea respectivă a fost expusă în redacție nouă</p> <p>Se acceptă parțial Pentru a crea o uniformizare a propunerilor la alin. (8)</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„Articolul 9¹ Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției</p> <p>(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de administrație, care, în acest scop, face publice ședințele sale și anunță părțile interesate despre organizarea ședințelor în modul și în termenele stabilite în Legea cu privire la energetică.</p> <p>(2) În cazul în care Consiliul de administrație i se propun spre examinare proiectele actelor normative de reglementare, cererile privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra sectorului termoelectric, Agenția este obligată să publice pe pagina sa web oficială proiectul hotărârii și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărâre și informațiile relevante în modul și în termenele stabilite în Legea privind transparența în procesul decizional.</p> <p>(3) Cererile titularilor de licențe privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate, se publică pe pagina web oficială a Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor cu privire la acestea. În termenele stabilite în Legea cu privire la transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile sale privind nivelul cheltuielilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate.</p> <p>(4) Consiliul de administrație al Agenției este obligat să examineze cererile privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.</p> <p>(5) Proiectele de hotărâri aferente ajustării extraordinare vor fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor de transparență în procesul decizional. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea de ajustare extraordinară se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicarea pe pagina web oficială a Agenției.</p> <p>(6) Rezultatele examinării cererilor titularilor de licență, inclusiv calculele integrale cu motivarea modificărilor efectuate, vor fi prezentate de către Agenție titularilor de licență, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul.</p> <p>(7) Rezultatele examinării cererilor titularilor de licență privind aprobarea prețurilor și tarifelor vor fi prezentate de către Agenție titularilor de licență cel puțin cu 5 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședința de examinare și aprobare a acestora.</p>	<p>termenul de 20 de zile se va substitui cu 15 zile, similar cu alin. (3) în care Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>(8) Rezultatele examinării intermediare a fiecărui articol de cheltuieli aferente cererii privind examinarea cheltuielilor de bază, vor fi prezentate de către Agenție titularului de licență în mod desfășurat, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul și motivarea modificărilor efectuate în termen suficient titularului de licență pentru examinarea, înaintarea propunerilor, argumentelor și documentelor suplimentare aferente cheltuielilor examinate. Rezultatele finale aferente cererii privind examinarea cheltuielilor de bază, vor fi prezentate de către Agenție titularului de licență în mod desfășurat, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul și motivarea modificărilor efectuate în termen de cel puțin 20 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședința de examinare și aprobare a acestora.”.</p> <p>În acest context, solicităm respectuos luarea în considerare a propunerilor înaintate de către „Termoelectrica” S.A.</p>	
<p>S.A. „CET-Nord” (nr. 100-08/1404 din 11.08.2023)</p>	<p>Urmare a examinării proiectului de lege remis spre avizare, intervenim cu unele obiecții/propuneri:</p> <p>1. De a fi exclus pe tot textul proiectului de lege prevederile care reglementează apa caldă menajeră ca produs final sau serviciu comunal, în caz contrar, atribuirea „apei calde menajere” la un produs final, impune în mod obligatoriu stabilirea unui tarif. Or, în condițiile în care toate cheltuielile aferente producerii energiei termice pentru prepararea apei calde menajere, ca produs final, vor fi separate de livrarea energiei termice în alte scopuri, costul acestui serviciu va fi majorat esențial, ceea ce va reduce din consumurile finale a apei calde menajere ca produs final. În aceste condiții, toate investițiile efectuate în utilaje și rețele, pentru asigurarea apei calde menajere, inclusiv investițiile în baza Acordurilor internaționale, nu vor putea fi recuperate în viitor, ca rezultat al scumpirii și renunțării consumatorilor la aceste servicii.</p> <p>2. Pe tot textul proiectului de lege considerăm oportun substituirea sintagmei „cuprins” cu sintagma „conținut”.</p>	<p>Nu se acceptă În noțiunea „apă caldă menajeră” se completează cu cuvintele „obținută în urma încălzirii apei utilizând energie termică”, respectiv această concretizare explică modalitatea obținerii produsului de apă caldă menajeră.</p> <p>Nu se acceptă Aferent rigorilor de tehnică legislativă, în cazul în care se modifică un act normativ, se operează cu cuvântul „cuprins”.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>3. La Articolul I, punctul 1 sintagma „de a substitui” de înlocuit cu „se va substitui”.</p> <p>4. Noțiunea de „energie termică” la Articolul 5 a Legii nr. 92/2014 să se expună în redacție nouă având următorul conținut: „energie termică – energia conținută de un sistem fizic, care poate fi transmisă altui sistem fizic pe baza diferenței dintre temperatura sistemului care cedează energie și temperatura sistemului care primește energie. Utilizarea energiei termice pentru încălzirea spațiilor, încălzirea apei menajere, răcirea spațiilor sau alte scopuri, nu reprezintă un serviciu distinct și nu este temei pentru stabilirea prețurilor și/sau tarifelor separate/suplimentare”.</p> <p>5. La Articolul 5 a Legii nr. 92/2014 sintagma „sistem centralizat de alimentare cu energie termică” să se substituie cu „sistem de alimentare centralizată cu energie termică” și să se completeze articolul cu două noțiuni noi: „punct de racordare - locul în care se racordează/branșează, după caz, centrala termică sau instalația de utilizare a energiei termice la instalațiile aflate în proprietatea sau în administrarea distribuitorului;</p> <p>racord/branșament termic – instalația de conexiune dintre o rețea de distribuție și instalația de utilizare a energiei termice a consumatorului”. Totodată, în proiectul de lege noțiunea de „punct de măsurare” urmează a fi exclusă și introduse alte două noțiuni: „punct de măsurare în scop comercial - locul în care este instalat echipamentul de măsurare, destinat măsurării energiei termice în scopuri comerciale, la nivelul întregii clădiri;</p> <p>punct de măsurare în scop de repartizare - locul în care este instalat echipamentul de măsurare, destinat măsurării consumului individual în cadrul sistemului colectiv de alimentare cu energie termică”.</p>	<p>Nu se acceptă A fost modificat cu cuvintele „se substituie”</p> <p>Nu se acceptă Enunțul „Utilizarea energiei termice pentru încălzirea spațiilor, încălzirea apei menajere, răcirea spațiilor sau alte scopuri, nu reprezintă un serviciu distinct și nu este temei pentru stabilirea prețurilor și/sau tarifelor separate/suplimentare” nu reprezintă o parte componentă a noțiunii „<i>energie termică</i>” ci utilizarea acesteia.</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>6. La Articolul 6¹ din proiectul de lege, după textul „un sistem funcțional de alimentare centralizată cu energie termică” să se completeze cu cuvintele „prin efectul prezentei legi” și în continuare conform textului „se recunoaște zonă unitară de alimentare cu energie termică”.</p> <p>7. La Articolul 6² alin. 4 din proiectul de lege, după textul „în planul de investiții pentru anul următor” să se completeze cu cuvintele „sau anul curent, după caz”, și în continuare conform textului „care sunt aprobate de către Agenție”.</p> <p>8. Articolul 7 din Legea 92/2014 să se completeze cu un nou aliniat cu următorul conținut: „(3) Prin derogare de la Legea 174/2017, Guvernul decide cu privire la repartizarea cheltuielilor pentru combustibilul primar utilizat pentru producerea energiei electrice și termice în regim de cogenerare, reieșind din politica statului și situația socio-economică.”.</p> <p>9. La Articolul 9 alineatul (2) lit. g) din proiectul de lege după cuvintele „și justificate la calculul și aprobarea” să se completeze cu sintagma „prețurilor și”, iar lit.r) să se expună într-o altă redacție cu următorul conținut: „aprobă prin hotărâre separată componenta de corectare a venitului reglementat la producerea energiei electrice, producerea, distribuția și furnizarea energiei termice și asigură aprobarea prețurilor și tarifelor justificate în scopul acoperirii costurilor necesare.”, or, în condițiile în care ANRE nu va asigura nivelul prețurilor și tarifelor necesare pentru întreprinderea tuturor măsurilor aferente fiabilității, acest lucru nu va putea fi garantat de către titularul de licență.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă Propunerea respectivă nu ține de competența Guvernului. Complementar menționăm că o prevedere similară este prevăzută în HANRE nr. 396/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și tarifelor reglementate pentru producerea energiei electrice și termice, pentru serviciile de distribuție și furnizare a energiei termice</p> <p>Se acceptă parțial Lit. r) a fost expus în următoarea redacție: „r) aprobă prin hotărâre separată componenta de corectare a venitului reglementat la producerea energiei electrice, producerea, distribuția și furnizarea energiei termice și asigură fiabilitatea întreprinderii prin acoperirea</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>10. La Articolul 9 alineatul (2) lit. s) din proiectul de lege să se expună după cum urmează: „examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 90 de zile calendaristice, iar cererile privind prețurile și tarifele reglementate în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării titularului de licență și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate”. Considerăm că termenii urmează a fi expuși similar termenilor din proiectului de modificare a Legii 107/2016 cu privire la energia electrică. Or, în condițiile în care activitatea titularilor de licență vizați în Legea 92/2014 este dependentă esențial și de prevederile Legii 107/2016, în ceea ce privește producerea energiei electrice în regim de cogenerare, este rațională stabilirea acelorași termeni de examinare și aprobare a costurilor de bază și prețurilor reglementate. Or, stabilirea altor termeni, va avea drept efect stabilirea prevederilor contradictorii, în Legi sectoriale cu aceiași putere juridică.</p> <p>11. Proiectul de lege să se completeze cu un nou articol având următorul conținut: „Articol 9¹ Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției</p> <p>(1) Transparența activității Agenției o asigură Consiliul de administrație, care, în acest scop, face publice ședințele sale și anunță părțile interesate despre organizarea ședințelor în modul și în termenele stabilite în Legea cu privire la energetică.</p> <p>(2) În cazul în care Consiliului de administrație i se propun spre examinare proiectele actelor normative de reglementare, cererile privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate ori alte hotărâri care pot avea impact asupra sectorului termoelectric, Agenția este obligată să publice pe pagina sa web oficială proiectul hotărârii și/sau proiectul actului ce se supune aprobării prin hotărâre și</p>	<p>justificată a costurilor necesare.”;</p> <p>Nu se acceptă Pentru a aduce în concordanță a Legii nr. 92/2014 cu proiectul de Lege de modificare a Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și asigurarea uniformizării rigorilor legale față de toți subiecții sectorului energetic, în măsura în care acest lucru este oportun;</p> <p>Se acceptă parțial La alin. (8), pentru a crea o uniformizare a propunerilor la alin. (8) termenul de 20 de zile se va substitui cu 15 zile, similar cu alin. (3) în care Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>informațiile relevante în modul și în termenele stabilite în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>(3) Cererile titularilor de licențe privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate, se publică pe pagina web oficială a Agenției în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererilor respective. Agenția oferă publicului 15 zile lucrătoare de la publicarea cererilor menționate și a materialelor aferente pentru prezentarea recomandărilor cu privire la acestea. În termenele stabilite prin Legea 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, Agenția publică pe pagina sa web oficială rezultatele examinării cererilor titularilor de licență și propunerile sale privind nivelul cheltuielilor de bază, al prețurilor și tarifelor reglementate.</p> <p>(4) Consiliul de administrație al Agenției este obligat să examineze cererile privind cheltuielile de bază, prețurile și tarifele reglementate în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.</p> <p>(5) Proiectele de hotărâri aferente ajustării extraordinare vor fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea cerințelor de transparență în procesul decizional. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea de ajustare extraordinară se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicarea pe pagina web oficială a Agenției.</p> <p>(6) Rezultatele examinării cererilor titularilor de licență, inclusiv calculele integralecumotivarea modificărilor efectuate, vor fi prezentate de către Agenție titularilor de licență, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul.</p> <p>(7) Rezultatele examinării cererilor titularilor de licență privind aprobarea prețurilor și tarifelor vor fi prezentate de către Agenție titularilor de licență cel puțin cu 5 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședința de examinare și aprobare a acestora.</p> <p>(8) Rezultatele examinării intermediare a fiecărui articol de cheltuieți aferente cererii privind examinarea cheltuielilor de bază, vor fi prezentate de către Agenție</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>titularului de licență în mod desfășurat, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul și motivarea modificărilor efectuate. Titularului de licență i se va acorda un termen rezonabil și suficient pentru examinarea, înaintarea propunerilor, argumentelor și documentelor suplimentare aferente cheltuielilor examinate. Rezultatele finale aferente cererii privind examinarea cheltuielilor de bază, vor fi prezentate de către Agenție titularului de licență în mod desfășurat, în format Excel, cu păstrarea formulelor de calcul și motivarea modificărilor efectuate în termen de cel puțin 20 zile lucrătoare înainte de ziua preconizată pentru ședința de examinare și aprobare a acestora”.</p> <p>Menționăm că, prevederi aferente transparenței activității Agenției se regăsesc atât în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cât și în Legea 107/2016 cu privire la energia electrică, însă, deoarece Legea 92/2014 este un act normativ emis până la aprobarea Legilor nr. 108/2016 și nr.107/2016, și nu a fost modificată în timp, iar prevederi cu privire la transparență nu au fost incluse în acest act normativ, respectiv această lacună urmează a fi remediată.</p> <p>12. Alineatul (3) la articolul 10 din proiectul de lege să se expună după cum urmează:</p> <p>„(3) Autoritățile administrației publice locale stabilesc zonele unitare de alimentare cu energie termică, pe baza studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, și le propune spre aprobare consiliului local sau a consiliului municipal, după caz, cu coordonarea prealabilă a acestora cu autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice”.</p> <p>13. Articolul 13 să se completeze cu un alineat nou având următorul conținut: „(3) Prin derogare de la Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Se expune după cum urmează: „(3) Autoritățile administrației publice locale executive stabilesc zonele unitare de alimentare cu energie termică, pe baza studiilor de fezabilitate privind dezvoltarea regională, și a Planurilor locale integrate privind energie și climă și le propune spre aprobare prin decizie a consiliului local, cu coordonarea acestora cu instituția publică de suport.”.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>De menționat că intenția primară a autorităților este</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Consiliul de Administrație ANRE nr. 283/2020, în cazul centralelor electrice de termoficare dotate cu turbine cu abur ce sunt fabricate până la 01.01.1991, notificările fizice se ajustează automat la poziția netă măsurată, dacă valoarea dezechilibrului calculat raportată la poziția netă contractuală se află în intervalele +/- 5%. Dacă valoarea dezechilibrului calculat raportată la poziția netă contractuală depășește aceste limite, notificarea fizică se ajustează la intervalele +/- 5%, fiind exclusă obligația de plată a dezechilibrelor cuprinse între intervalele indicate".</p> <p>Reieșind din considerentul că, în proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, este stabilită o anumită limită admisibilă de abateri care nu se consideră dezechilibru, considerăm absolut imperative ca și în cazul energiei electrice produse în regim de cogenerare, similar regenerabilelor, să fie determinate o limită admisibilă a abaterilor care nu se consideră dezechilibru, în caz contrar, situația data va crea dezechilibre permanente.</p> <p>14. La articolul 37 aliniat (1) lit.e¹ să se expună după cum urmează: „e¹) să solicite de la distribuitor deservirea, reparația și gestionarea utilajului și a rețelelor, aflate în gestiunea consumatorului, contra plată;”.</p> <p>15. Alineatul (6) la articolul 40 din proiectul de lege să se modifice având următorul conținut:</p>	<p>responsabilizarea producătorilor, într-o anumită măsură, astfel încât prognozele acestora să fie cât mai calitative, până la instituirea unei Piețe pe Parcursul Zilei funcționale.</p> <p>În partea de ține de mecanismul de toleranțe prevăzut în proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a fost elaborat în special în scopul asigurării unei predictibilității pentru investitorii în SER care utilizează tehnologii variabile (fotovoltaice și/sau eoliene).</p> <p>Se acceptă parțial În contextul necesității creării unui act normativ fără echivoc lit. e¹ se va expune în felul următor: „e¹) să solicite de la distribuitor deservirea, reparația și gestionarea utilajului și a rețelelor termice, rețelelor de apă caldă menajeră, aflate în gestiunea consumatorului, contra plată;”;</p> <p>Se acceptă parțial Propunerea respectivă a fost expusă în redacție nouă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>„(6) Quantumul penalităților pentru întârzierea la plata energiei termice facturate constituie rata medie anuală ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în monedă națională de băncile comerciale, pentru un an, înregistrată în anul precedent și publicată în raportul Băncii Naționale a Moldovei, și se calculează indiferent de faptul dacă există sau nu contract semnat între consumator și furnizor”.</p> <p>16. Articolul 42¹ din proiectul de lege să se completeze cu un nou alineat având următorul conținut: „(8) Înlocuirea, modernizarea și/sau modificarea sistemului colectiv de alimentare cu energie termică existent cu un alt sistem colectiv, indiferent de tipul de proprietate, nu constituie o deconectare de la sistemul colectiv în sensul prezentului articol, consumatorii având obligația să se reconecteze imediat după darea în exploatare a noului sistem.”</p> <p>17. La articolul 45 alineatul (1¹) să se modifice având următorul conținut:</p> <p>„ (1¹) Prețurile și tarifele aprobate se ajustează în modul și cazurile stabilite în metodologia aprobată de Agenție, la cererea scrisă a unităților termoelectrice respectiv sau la inițiativa Agenției. În acest scop, Agenția examinează premisele care determină revizuirea prețurilor și a tarifelor reglementate. Modificarea premiselor ce determină revizuirea prețurilor și tarifelor reglementate, nu este temei de solicitare și/sau depunere a cererilor noi de către unitățile termoelectrice a căror cerere scrisă este în proces de examinare și nu a fost definitivată prin emiterea Hotărârii Agenției în acest sens. Unitățile termoelectrice sunt obligate să prezinte Agenției informațiile și documentele solicitate în acest scop, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.”</p> <p>Considerăm absolut necesar introducerea următoarei reglementări cu următorul conținut:„(7¹)Prin efectul prezentei legi, degajările de energie termică de la elementele constructive de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică amplasate în interiorul clădirii, indiferent de punctul de delimitare, nu se consideră pierderi de energie</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>termică și se atribuie la consumul de energie termică, care se facturează consumatorilor din cadrul clădirii respective”.</p> <p>În opinia noastră, degajările de energie termică de la elementele constructive de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică care sunt amplasate/tranzitează prin interiorul clădirii urmează a fi atribuite la consumul de energie termică a clădirii respective și facturate consumatorilor din cadrul clădirii, dar nicidecum trecute la pierderile furnizorului și incluse în tarif pentru a fi suportate de toți consumatorii finali, care nu au nici o tangență cu degajările în cauză și nu este echitabil să suporte aceste cheltuieli generalizate.</p> <p>Subsecvent, considerăm oportun ca și aliniatul (8) al articolului 45 din proiectul de lege să se expună după cum urmează: „(8) La actualizarea anuală a tarifului, în cazul obținerii de către titularul de licență a nivelului pierderilor efective de energie termică mai mic față de nivelul pierderilor normative determinate conform metodologiei menționate în alineatul (7), cincizeci procente din valoarea economiilor de energie se include în tariful reglementat spre recuperarea de către titularul de licență”.</p> <p>18. Articolul 11, alineatul (2), p. 3) din Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu să expună în redacție nouă având următorul conținut: „3) la rețelele de alimentare cu energie termică prin sistem centralizat:</p> <p>a) în cazul punctului termic individual (PTI) la balanța distribuitorului – locul în care se racordează rețelele termice interne ale consumatorului cu punctul termic individual;</p> <p>b) în cazul când punctul termic individual (PTI) și rețele termice interne de distribuție sunt la balanța distribuitorului – locul în care se racordează instalația de utilizare a energiei termice ale consumatorului la instalațiile aflate în proprietatea distribuitorului;</p> <p>c) în cazul punctului termic individual (PTI) la balanța consumatorului – locul în care se racordează punctul termic individual al consumatorului la rețelele termice</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ale distribuitorului;d) în cazul blocurilor locative cu noduri elevator – armătura de închidere(secționare)numărul 3,4;</p> <p>e) în cazul blocurilor locative cu noduri de comandă – armătura de închidere (secționare) după nodul de evidență;</p> <p>f) în cazul blocurilor locative fără subsol – peretele exterior al blocului locativ;</p> <p>g) în cazul în care rețelele termice care alimentează mai mulți consumatori sânt amplasate în subsoluri tehnice sau trec incintele consumatorilor - robinetul de pe racordul consumatorului din conducta de distribuție;</p> <p>h) în alte cazuri - conform dreptului de proprietate”.</p> <p>19. Articolul 50 aliniatul (1) din Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu se va expune în redacție nouă având următorul conținut: „(1) Proprietarul poate renunța la folosirea în unitate a sistemului de încălzire ori de răcire centralizat al clădirii doar în conformitate cu prevederile Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”.</p> <p>19. Articolul 51 a Legii nr. 75/2015 cu privire la locuințe se va completa cu un nou aliniat care va avea următorul conținut: „(51) Debransarea de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică și/sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică se efectuează doar în conformitate cu prevederile Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă parțial</p>
<p>Primăria mun. Bălți (P03-09/2592 din 08.08.2023)</p>	<p>În procesul de studiu minuțios s-a conchis, că nu sunt identificate propuneri suplimentare pentru îmbunătățirea proiectului de hotărâre.</p> <p>Cncomitent Vă aducem la cunoștință că decizia supra proiectului de legee privind modificare unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică) (număr unic 580/MEEn/2023), a fost luată în cadrul ședinței secretarilor generalidin data de 17 iuie 2023, dar nu din 5 iunie 2023, după cum se indică în petiției Cancelariei de Stat al Republicii Moldova nr. 18-69-7598.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Primăria mun. Chișinău</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
(nr. 1-08/1-3078 din 21.08.2023)		
<p>Premier Energy (nr. 0504/192481-20231023)</p>	<p>Prin prezenta, Î.C.S. „Premier Energy” S.R.L., cu scopul de a promova principiile și obiectivele politicii de stat în sectorul termoeenergetic, stipulate în Articolul 6, al „Legii nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării” (în continuare „Lege nr. 92”), în speță respectarea „principiului fiabilității și al eficienței maxime la costuri minime”, vine cu o propunere de modificare a Articolului 35 din Legea nr. 92, după cum urmează:</p> <p>1. În denumirea articolului „Articolului 35” se omite sintagma „de înaltă eficiență”;</p> <p>2. Punctul (1), Articolul 35, se completează și se prezintă în următoarea redacție: „ (1) Furnizorii achiziționează în mod obligatoriu energie termică produsă în regim de cogenerare de înaltă eficiență și energie termică produsă în regim de cogenerare livrată de terțe părți la preturi inferioare celor aprobate pentru producătorii reglementați,.”;</p> <p>3. Subpunctul (a) al punctului (2), Articolul 35, se exclude.</p> <p>Această modificare este menită să faciliteze promovarea și asigurarea competitivității în sectorul termoeenergetic prin atragerea investițiilor private, diversificarea resurselor energetice primare și a instalațiilor de producere a energiei termice.</p>	<p>Nu se acceptă Principiile politicii de stat în sectorul termoeenergetic evidențiază în special producerea a energiei electrice și termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență.</p> <p>Se acceptă parțial</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (nr. . 06/2/11597 din 26.07.2023)</p>	<p>Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.</p> <p>În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p>	<p>Se acceptă</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV